

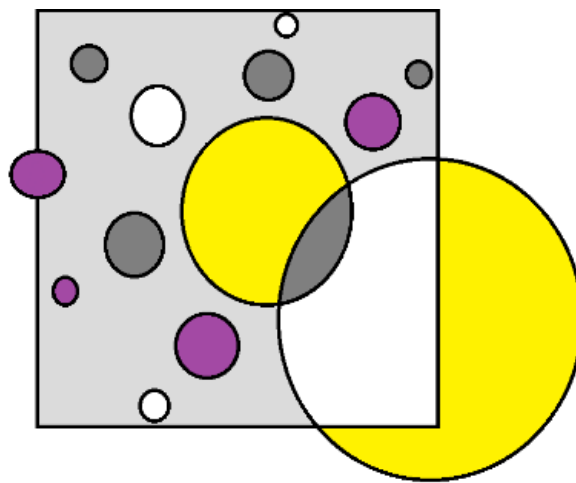

Dani doktoranada
Doctoral Days

Obrazovne znanosti i perspektive obrazovanja
Education Sciences and Perspectives

10. - 11. rujna 2021., Osijek, Republika Hrvatska
September 10 – 11, 2021, Osijek, Republic of Croatia

KNJIGA SAŽETAKA
BOOK OF ABSTRACTS

Organizator / Organiser:

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Republika Hrvatska/ Faculty of Education, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Republic of Croatia

Urednici/ Editors:

doc. dr. sc. Maja Brust Nemet

doc. dr. sc. Rahaela Varga

Mia Mucić, prof.

Igor Nikičić, dipl. učitelj

Grafičko oblikovanje i prijelom / Graphic design and layout:

Saša Duka, prof.

Lektura i korektura (hrvatski jezik) / Proof-reading and text review (Croatian):

Kristina Dilica, prof.

Lidija Štimac, dipl. uč.

Lektura i korektura (engleski jezik) / Proof-reading and text review (English):

Željka Starčević, prof.

Idejno rješenje loga / Conceptual design of the logo:

Krunoslava Duka, mag. prim. educ.

ISBN 978-953-8371-04-2

Programski odbor / Programme committee:

doc. dr. sc. Maja Brust Nemet, predsjednica / Chair of the Programme Committee

Kristina Dilica, prof.

Zoran Komesarović, mag. prim. educ.

Anita Kostanjčar, dipl. oec.

Duško Kostić, mag. prim. educ.

Biljana Marušić, mag. prim. educ.

Mia Mucić, prof.

Miri Šibalin, prof.

Lidija Štimac, dipl. učitelj

Nikolina Vidović, mag. prim. educ.

Vesna Zlatarević, mag. prim. educ.

Organizacijski odbor / Organisation committee:

doc. dr. sc. Rahaela Varga, predsjednica / Chair of the Organisation Committee

Jasna Bošković, prof.

Natalija Bošnjaković, mag. prim. educ.

Krunoslava Duka, mag. prim. educ.

Saša Duka, prof.

Martina Galeković, prof.

Miljenko Hajdarović, prof.

Andrea Horvatović, mag. prim. educ.

Igor Nikičić, dipl. učitelj

Tonka Vekić, mag. prim. educ.

OBRAZOVNE ZNANOSTI I PERSPEKTIVE OBRAZOVANJA

Poštovane kolegice i kolege,

želimo vam srdačnu dobrodošlicu na prve Dane doktoranada *Obrazovne znanosti i perspektive obrazovanja* koji se održavaju 10. i 11. rujna 2021. godine na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Prvi Dani doktoranada pokrenuti su na inicijativu dekana prof. dr. sc. Damira Matanovića i voditeljice doktorskoga studija izv. prof. dr. sc. Emine Berbić Kolar na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Doktorandi prve generacije upisane akademske 2020./2021. godine, uz doc. dr. sc. Rahaelu Varga i doc. dr. sc. Maju Brust Nemet, aktivno su uključeni kao članovi Programskog i Organizacijskog odbora u realizaciju znanstvenog skupa namijenjenog doktorandima društvenih i humanističkih znanosti u Republici Hrvatskoj. Znanstveni skup *Obrazovne znanosti i perspektive obrazovanja*, koji nosi naziv kao istoimeni *Poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij* Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, organiziran je radi ostvarivanja dvostrukog cilja- razmjene teorijskih spoznaja o obrazovanju iz perspektiva raznih znanosti te poticanja razvoja partnerskih odnosa među doktorandima iz područja društvenih i humanističkih znanosti.

Znanstveni skup *Obrazovne znanosti i perspektive obrazovanja* omogućava uključivanje doktoranada iz različitih područja znanosti te raspravu o kompleksnim odgojnim i obrazovnim temama. Uvod u znanstveni skup dat će nam poslijedoktorandi dr. sc. Ružica Tokić Zec s pozvanim predavanjem na temu *Organizacijska kultura odgojno-obrazovne ustanove – nova terminološka perspektiva*, dok će dr. sc. Pavao Nujić održati pozvano predavanje pod nazivom *Pogled iz povijesne perspektive – put i rezultati istraživanja o Petrovaradinskoj pukovniji*. Potom slijede dvadeset i tri izlaganja doktoranada s poslijediplomskih sveučilišnih (doktorskih) studija iz Osijeka, Zagreba i Rijeke. Znanstveni skup završava predavanjem i turističkim obilaskom vodiča doc. art. Mladena Tutavca pod nazivom *Glazbeni život Osijeka tijekom 19. stoljeća*.

Programski i Organizacijski odbor

EDUCATION SCIENCES AND PERSPECTIVES

Dear colleagues,

We are pleased to welcome you at the first conference *Education Sciences and Perspectives: Doctoral Days*, which is taking place at the Faculty of Education (Josip Juraj Strossmayer University of Osijek) on September 10 - 11, 2021.

The first Doctoral Days were initiated by the Dean, Professor Damir Matanović, and the coordinator of the doctoral study programme, Associate Professor Emina Berbić Kolar at the Faculty of Education (Josip Juraj Strossmayer University in Osijek). The first generation of doctoral students enrolled in the academic year 2020/2021, along with their teachers Assistant Professor Rahaela Varga and Assistant Professor Maja Brust Nemet, have been actively involved in its organisation, either as members of the Programme Committee or Organisation Committee. The Doctoral Days are intended to bring together doctoral students in the field of social sciences and humanities in the Republic of Croatia. The conference *Education Sciences and Perspectives* shares its name with the *postgraduate doctoral study programme* at the Faculty of Education (Josip Juraj Strossmayer University in Osijek), and has been organised with a dual goal – to promote the exchange of theoretical knowledge about education from the perspectives of various sciences and to encourage the development of partnerships among doctoral students in the field of social sciences and humanities.

The conference *Education Sciences and Perspectives* provides a platform for doctoral students of various backgrounds to interact and discuss complex educational issues from distinctive perspectives. The opening speech will be given by postdoctoral students Ružica Tokić Zec (*Organizational Culture of Educational Institutions - New Terminological Perspective*) and Pavao Nujić (*View from a Historical Perspective - Methodology and Findings of the Research on the Petrovaradin Regiment*). There are also twenty-three presentations by doctoral students from Osijek, Zagreb and Rijeka. The conference ends with the lecture *Music Life in Osijek during the 19th Century* combined with a guided tour by Assistant Professor Mladen Tutavac.

Programme and Organisation Committee

SADRŽAJ/CONTENTS

RUŽICA TOKIĆ ZEC	1
ORGANIZACIJSKA KULTURA ODGOJNO-OBRAZOVNE USTANOVE – NOVA TERMINOLOŠKA PERSPEKTIVA / ORGANIZATIONAL CULTURE OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS-NEW TERMINOLOGICAL PERSPECTIVE	
PAVAO NUJIĆ	3
POGLED IZ POVIJESNE PERSPEKTIVE – PUT I REZULTATI ISTRAŽIVANJA O PETROVARADINSKOJ PUKOVNIJI / VIEW FROM A HISTORICAL PERSPECTIVE - METHODOLOGY AND FINDINGS OF THE RESEARCH ON THE PETROVARADIN REGIMENT	
JASNA BOŠKOVIĆ	5
ZASTUPLJENOST IZOPERIMETRIJSKIH ZADATAKA U SREDNJOŠKOLSKIM UDŽBENICIMA MATEMATIKE / REPRESENTATION OF ISOPERIMETRIC PROBLEMS IN HIGH SCHOOL MATHS STUDENT'S BOOKS	
LIDIJA ŠTIMAC	7
BAŠTINSKE TEME U UDŽBENICIMA I ČITANKAMA HRVATSKOGA JEZIKA U RAZREDNOJ NASTAVI / HERITAGE TOPICS IN CROATIAN LANGUAGE TEXTBOOKS AND READINGS FOR THE LOWER GRADES OF PRIMARY SCHOOL	
KRISTINA DILICA	9
BAŠTINSKE TEME U UDŽBENICIMA I ČITANKAMA NASTAVNOGA PREDMETA HRVATSKI JEZIK ZA PETI I ŠESTI RAZRED OSNOVNE ŠKOLE / INTANGIBLE HERITAGE TOPICS IN TEXTBOOKS AND LANGUAGE TEXTBOOKS WITHIN THE SUBJECT CROATIAN LANGUAGE IN THE 5th AND 6th GRADE OF PRIMARY SCHOOL	
BILJANA MARUŠIĆ	11
BAŠTINSKE TEME U UDŽBENICIMA PRIRODE I DRUŠTVA U RAZREDNOJ NASTAVI / HERITAGE TOPICS IN THE TEXTBOOKS OF NATURE AND SOCIETY IN ELEMENTARY SCHOOL EDUCATION	
MILJENKO HAJDAROVIĆ	13
USPOREDBA PREZENTACIJE BAŠTINSKIH TEMA U UDŽBENICIMA POVIJESTI ZA OSNOVNU ŠKOLU / COMPARISON OF THE PRESENTATION OF HERITAGE TOPICS IN HISTORY TEXTBOOKS FOR PRIMARY SCHOOL	
VESNA ZLATAREVIĆ	15
PROBLEMI INKLUZIJE KOD DJECE S AUTIZMOM / DIFFICULTIES IN THE INCLUSION OF CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER	
NIKOLINA VIDOVIĆ	17
PREVENCIJA OVISNOSTI USMJERENA NA OČUVANJE ZDRAVLJA / ADDICTION PREVENTION AIMED AT MAINTAINING HEALTH	

LUKA PONGRAČIĆ	19
ULOGA SOCIJALNIH KOMPETENCIJA I OBITELJSKE DINAMIKE U USPJEŠNOSTI INTEGRACIJSKOG PROCESA / THE ROLE OF SOCIAL COMPETENCIES AND FAMILY DYNAMICS IN THE SUCCESS OF THE INTEGRATION PROCESS	
TONKA VEKIĆ	21
POZNAVANJE PRUŽANJA PRVE POMOĆI KOD STUDENATA UČITELJSKOG I PREDŠKOLSKOG STUDIJA / FIRST AID KNOWLEDGE IN STUDENTS OF TEACHER AND PRESCHOOL EDUCATION	
ZLATKA GREGOROVIĆ BELAIĆ	23
UKLJUČENOST RODITELJA U OBRAZOVANJE DJECE / PARENTAL INVOLVEMENT IN CHILDREN'S EDUCATION	
KATARINA VANEK	25
SPECIFIČNOSTI IMPLEMENTACIJE MINECRAFTA U PRIMARNOM OBRAZOVANJU / SPECIFICS OF MINECRAFT IMPLEMENTATION IN PRIMARY EDUCATION	
KRISTINA DILICA	27
POSTOJI LI POTREBA ZA BIOETIČKIM OBRAZOVANJEM U AKADEMSKOJ ZAJEDNICI? / IS THERE A NEED FOR BIOETHICAL EDUCATION IN THE ACADEMIC COMMUNITY?	
PETRA KARABIN	29
RAZVOJ HUMANOIDNIH ROBOTA KAO NASTAVNIH MATERIJALA U NASTAVI ENGLSKOGA JEZIKA PRIMARNOG OBRAZOVANJA / DEVELOPMENT OF HUMANOID ROBOTS AS INSTRUCTIONAL MATERIALS IN PRIMARY SCHOOL ENGLISH LANGUAGE TEACHING (ELT)	
SAŠA DUKA	31
USPOREDBA INICIJALNIH IDEJA OBLIKOVANJA KRATKOMETRAŽNIH STUDENTSKIH FILMOVA IZRAĐENIH U FORMI STRIPA I KONAČNIH URADAKA / COMPARISON OF INITIAL IDEAS FOR DESIGNING A SHORT STUDENT FILM MADE IN THE FORM OF A COMIC STRIP AND THE FINAL WORK	
ANITA KOSTANJČAR	35
MOTIVACIJSKI ČIMBENICI NEZAPOSLENIH OSOBA KOJI DOPRINOSU PROGRAMIMA CJELOŽIVOTNOG OBRAZOVANJA / MOTIVATIONAL FACTORS OF THE UNEMPLOYED THAT CONTRIBUTE TO LIFELONG LEARNING PROGRAMS	
MIA MUCIĆ	37
KREATIVNOST U SUVREMENOM KURIKULUMU ZA NASTAVNI PREDMET GLAZBENA KULTURA / CREATIVITY AS A PART OF THE MODERN CURRICULUM IN MUSIC EDUCATION	
KRUNOSLAVA DUKA	39
AKTIVNO SJEĆANJE ODRASLIH KAO ČIMBENIK PRIJENOSA TRADICIJSKE IGRE NA SLAVONSKO DIJETE / ADULTS' ACTIVE MEMORY AS A TRANSMISSION FACTOR OF TRADITIONAL PLAY TO SLAVONIAN CHILD	

MATEJA MARIĆ	41
NOVI PRISTUP PROBLEMU KOGNITIVNE PROBOJNOSTI VIDNE PERCEPCIJE / A NEW APPROACH TO THE PROBLEM OF COGNITIVE PENETRABILITY OF VISUAL PERCEPTION	
MARTINA GALEKOVIĆ.....	43
DIGITALNA TEHNOLOGIJA U TERAPIJI KORISNIKA S JEZIČNIM TEŠKOĆAMA / DIGITAL TECHNOLOGY IN THE THERAPY OF USERS WITH LANGUAGE DIFFICULTIES	
NATALIJA BOŠNJAKOVIĆ.....	45
ULOGA I VRIJEDNOST ĐAKOVAČKIH VEZOVA U PROMICANJU BEĆARCA KAO NEMATERIJALNOG KULTURNOG DOBRA / ROLE AND VALUE OF ĐAKOVAČKI VEZOVI IN THE PROMOTION OF BEĆARAC AS AN INTANGIBLE CULTURAL GOOD	
ZORAN KOMESAROVIĆ	47
OČUVANJE NASLJEĐA SREDNJOVJEKOVNOG DUBOVCA KROZ ŠTOVANJE DUBOVAČKE GOSPE / HERITAGE PRESERVATION OF MEDIEVAL DUBOVAC THROUGH THE WORSHIP OF OUR LADY OF DUBOVAC	
IGOR NIKIČIĆ.....	49
SINJSKA ALKA KAO REPREZENTATIVNI PRIMJER ODRŽIVOSTI NEMATERIJALNE KULTURNE BAŠTINE / SINJSKA ALKA - A REPRESENTATIVE EXAMPLE OF SUSTAINABILITY OF INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE	
ANDREJ MARAS.....	33
VIDEOKONFERENCIJE I VIRTUALNI SVJETOVI- SINKRONI OBLICI KOMUNIKACIJE U ODGOJNO-OBRAZOVNOM PROCESU / VIDEOCONFERENCING AND VIRTUAL WORLDS - SYNCHRONOUS COMMUNICATION FORMS IN THE EDUCATIONAL PROCESS	
MLADEN TUTAVAC	51
GLAZBENI ŽIVOT OSIJEKA U XIX STOLJEĆU / MUSIC LIFE OF THE 19TH CENTURY OSIJEK	

ORGANIZACIJSKA KULTURA ODGOJNO-OBRAZOVNE USTANOVE – NOVA TERMINOLOŠKA PERSPEKTIVA

dr. sc. Ružica Tokić Zec

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Republika
Hrvatska
rtokic@foozos.hr

Sažetak

Suvremena odgojno-obrazovna ustanova nije samo mjesto stjecanja znanja i usvajanja novih činjenica, već i mjesto suživota različitih osoba. U pozitivnoj i otvorenoj organizacijskoj kulturi promjene se iniciraju iznutra, od strane samih odgojno-obrazovnih djelatnika što pridonosi općem zadovoljstvu dionika, većoj motiviranosti i stvaranju atmosfere prihvaćanja. Cameron i Quinn (2006) definiraju četiri dimenzije organizacijske kulture: klan kultura, ad hoc kultura, hijerarhijska kultura i tržišna kultura. Na temelju istraživanja (Tokić Zec, 2021) prema procjenama odgojno-obrazovnih djelatnika dolazi do spajanja dviju dimenzija organizacijske kulture u jednu te je konstruiran novi model organizacijske kulture odgojno-obrazovne ustanove kojega čine dvije dimenzije: strukturirano-obiteljska kultura i inovativno-poduzetnička kultura. U ukupnom uzorku ispitanika (N=715) na prvom mjestu se nalazi strukturirano-obiteljska kultura koju karakterizira: kolegijalnost, dogovor, obiteljska atmosfera, strukturiranost rada i jasna pravila. Iz istraživanja proizlazi i definicija organizacijske kulture odgojno-obrazovne ustanove koja se odnosi na nevidljive elemente koji se očituju u vidljivom ponašanju odgojno-obrazovnih djelatnika. To je organizacija svakodnevnog rada djelatnika koji su usmjereni zajedničkom cilju postavljenom na zajedničkoj viziji, misiji i vrijednostima ustanove te su motivirani za unaprjeđenje odgojno-obrazovnog procesa i ustanove. Organizacijsku kulturu odgojno-obrazovne ustanove određuju kvalitetni odnosi, kolegijalnost, povjerenje, timski rad, zajedničke aktivnosti, jasna pravila i ozračje sigurnosti. Odgojno-obrazovni su djelatnici „jedno biće“ koje kreativnim postupcima, međusobnim uvažavanjem i potporom odgojno-obrazovnu ustanovu čine „drugim domom“ za djecu, učenike, studente i djelatnike.

Ključne riječi: odgojno-obrazovni djelatnici, odgojno-obrazovna ustanova, organizacijska kultura

ORGANIZATIONAL CULTURE OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS - NEW TERMINOLOGICAL PERSPECTIVE

Abstract

A modern educational institution is not only a place of acquiring knowledge and adopting new information, but also a place of coexistence of different people. In a positive and open organizational culture, changes are initiated from within, by the educators themselves, which contributes to the general satisfaction of stakeholders, greater motivation and creation of an atmosphere of acceptance. Cameron and Quinn (2006) define four dimensions of organizational culture: clan culture, ad hoc culture, hierarchical culture, and market culture. Based on the research (Tokić Zec, 2021), according to educators, two dimensions of organizational culture are merged into one and a new model of organizational culture of an educational institution is constructed, consisting of two dimensions: structured-family culture and innovative-entrepreneurial culture. According to the respondents (N = 715) there is a structured-family culture taking the first place, characterized by: collegiality, agreement, family atmosphere, structured work and clear rules. The research also provides the definition of the organizational culture of the educational institution, thus referring to the invisible elements that manifest in the visible behavior of educational workers. It is a daily work organization of employees who are focused on achieving a common goal set on a common vision, mission and values of the institution and are motivated to improve the educational process and the institution. The organizational culture of an educational institution is determined by quality relations, collegiality, trust, teamwork, joint activities, clear rules, and an atmosphere of security. Educational workers are "one being" who, through creative actions, mutual respect, and support, make the educational institution a "second home" for children, pupils, students, and staff.

Keywords: organizational workers, organizational institution, organizational culture

POGLED IZ POVIJESNE PERSPEKTIVE – PUT I REZULTATI ISTRAŽIVANJA O PETROVARADINSKOJ PUKOVNIJI

dr. sc. Pavao Nujić

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Republika
Hrvatska
pnujic@foozos.hr

Sažetak

Petrovaradinska krajiška pješačka pukovnija osnovana je 1747. godine na prostoru Srijema tijekom reorganizacije krajiškog sustava sredinom 18. stoljeća, što ju je činilo najistočnijom od ukupno jedanaest pukovnija unutar Hrvatsko-slavonske vojne krajine. Krajiške su pukovnije bile vojno-taktičke i teritorijalno-upravne jedinice srednje razine. Vojne su vlasti imale potpunu nadležnost nad unovačenim krajišnicima i vojnim postrojbama, ali i nad pukovnijskim područjem i civilnim stanovništvom, čime je u osobi pukovnika utjelovljena vojna i civilna vlast. Dužnosti i prava krajiškog stanovništva bili su propisani i standardizirani prema vojnim pravilima, dok su posebnosti poštovane samo u ograničenom obliku. S obzirom na visoku razinu moći koju su uživale vojne vlasti na krajiškom području, njihovo je djelovanje bilo od presudne važnosti za sve segmente krajiškog života. Raskorak između propisanih pravila i standarda s jedne strane, te objektivne stvarnosti i mogućnosti s druge strane zorno predstavljaju takvo stanje.

Krajiška stvarnost uklapala se u širi apsolutistički i prosvjetiteljski okvir Habsburške Monarhije, utjelovljen u osobama carice i kraljice Marije Terezije i kasnije njena sina cara Josipa II. Militarizacija, profesionalizacija i standardizacija doveli su do nastanka prvih potpunih popisa aktivnih vojnih stanja krajiških pukovnija, ali i drugih stavki koje su relativno detaljno predočavale objektivno stanje pukovnijskog područja i njena stanovništva. Upravo su administrativni iskorak i očuvanost navedenih serijalnih izvora, koji se čuvaju u Ratnom arhivu u Beču i Državnom arhivu u Zagrebu, omogućili izradu baza podataka i zatim analizu strukture i obilježja krajišnika u aktivnom vojnom stanju Petrovaradinske pukovnije i civilnog stanovništva i područja koje je Pukovnija obuhvaćala. Osim promatranja krajišnika i pukovnijskog područja, u istraživanju je poseban naglasak stavljen na djelovanje i učinkovitost pukovnije u njenim primarnim vojnim zaduženjima, kako u ratnom tako i mirnodopskom vremenu tijekom druge polovice 18. stoljeća.

Ključne riječi: Petrovaradinska pukovnija, Slavonska vojna krajina, Srijem, 18. stoljeće

VIEW FROM A HISTORICAL PERSPECTIVE - METHODOLOGY AND FINDINGS OF THE RESEARCH ON THE PETROVARADIN REGIMENT

Abstract

The Petrovaradin Infantry Regiment was founded in Srijem in 1747, during the reorganization of the Krajina system in the middle of the 18th century, which made it the regiment that had most eastern location compared to the remaining ten regiments of the Croatian-Slavonian Military Frontier. Krajina regiments were middle-level military-tactical and territorial-administrative units. The military authorities had full authority over the recruited frontiersmen and military units, but also over the regimental area and the civilian population, thus embodying military and civilian authority in the person of the colonel. The duties and rights of the Krajina population were prescribed and standardized according to military rules, while the specifics were respected only in a limited form. Given the high level of power enjoyed by the military authorities in the Krajina region, their actions were crucial for all segments of Krajina life. The discrepancy between the prescribed rules and standards on the one hand, and objective realities and possibilities on the other hand clearly represent such a situation.

The reality in Krajina fit into the broader absolutist and enlightenment framework of the Habsburg Monarchy, embodied in the persons of Empress and Queen Maria Theresa and later her son Emperor Joseph II. Militarization, professionalization and standardization led to the creation of the first complete lists of active military conditions of the Krajina regiments, but also other items that presented in detail the objective state of the regimental area and its population. It was the administrative breakthrough and preservation of these serial sources, which are kept in the War Archives in Vienna and the State Archives in Zagreb, that enabled the creation of databases and then the analysis of the structure and characteristics of Krajina in active martial law of the Petrovaradin Regiment and civilians. In addition to observing the Krajina and the regimental area, the study placed special emphasis on the operation and effectiveness of the regiment in its primary military duties, both in wartime and in peacetime during the second half of the 18th century.

Keywords: Petrovaradin Regiment, Slavonian Military Border, Srijem, 18th century

ZASTUPLJENOST IZOPERIMETRIJSKIH ZADATAKA U SREDNJOŠKOLSKIM UDŽBENICIMA MATEMATIKE

Jasna Bošković

Gimnazija Matija Mesić, Slavonski Brod, Republika Hrvatska
jasnaboskovic@msn.com

Sažetak

Nacionalni okvirni kurikulum definira matematičku kompetenciju kao osposobljenost učenika za razvijanje i primjenu matematičkog mišljenja u rješavanju problema u nizu različitih svakodnevnih situacija. Za razvijanje matematičke kompetencije učenici bi trebali aktivno sudjelovati u nastavnom procesu zajedno s nastavnicima koji bi trebali omogućiti učeniku uključivanje u proces otkrivanja i zaključivanja. Izoperimetrijski su zadatci oni koji se bave problemom optimizacije, odnosno to su zadatci čijim se rješavanjem pronalaze najpovoljnija rješenja nekog problema. Vrlo često to je problem određivanja najmanje ili najveće vrijednosti neke veličine. Oni kod učenika razvijaju sposobnost matematičkog odlučivanja.

Cilj je ovoga rada istražiti koliko su takvi zadatci zastupljeni u srednjoškolskim udžbenicima matematike te ispitati koliko se često takvi zadatci rješavaju u redovnoj nastavi matematike. Istraživanje je u tijeku.

Ključne riječi: izoperimetrijski zadatci, matematička kompetencija, srednjoškolski udžbenici

REPRESENTATION OF ISOPERIMETRIC PROBLEMS IN HIGH SCHOOL MATHS STUDENT'S BOOKS

Abstract

The National curriculum framework defines mathematical competence as a student's ability to develop and apply mathematical thinking in solving problems in a variety of everyday life situations. In order to develop mathematical competence, students should actively participate in the learning process along with their teachers, who should enable students to take part in the process of discovery and inference. Isoperimetric problems are problems that deal with the optimization problem, or in other words, tasks that require finding the most efficient solution to a problem. Very often it is the problem of defining the largest or the smallest value. These types of problems improve students' ability to draw mathematical conclusions.

The aim of this paper is to research to what degree these problems are represented in high school maths student's books and to find out how often these problems are implemented in regular maths lessons. The research is underway.

Keywords: isoperimetric problems, mathematical competence, high school student's books

BAŠTINSKE TEME U UDŽBENICIMA I ČITANKAMA HRVATSKOGA JEZIKA U RAZREDNOJ NASTAVI

Lidija Štimac

Osnovna škola Popovac, Republika Hrvatska
stimaclidija80@gmail.com

Sažetak

U radu će se analizirati zastupljenost baštinskih tema u udžbenicima i čitankama hrvatskoga jezika za učenike razredne nastave. Integriranjem kulturne baštine u Kurikulum nastavnoga predmeta Hrvatski jezik razvidno je nastojanje njezina očuvanja u svim predmetnim područjima koja se proučavaju unutar predmeta. Usvajanjem zavičajnih govora, mjesnih predaja, legendi i običajno-obrednih procesa učenik razvija osobni jezično-kulturni identitet, ali i jača svijest o pripadnosti narodu. Predmet analize su udžbenici, čitanke i integrirani radni udžbenici hrvatskoga jezika, koje je odobrilo Ministarstva znanosti i obrazovanja nakon provedbe reforme „Škola za život“. Analizom korpusa uočava se proširivanje i produbljivanje baštinskih tema prema dobi učenika po načelu vertikalno-spiralnog slijeda.

Ključne riječi: čitanka, nastavni predmet Hrvatski jezik, nematerijalna kulturna baština, razredna nastava, udžbenik

HERITAGE TOPICS IN CROATIAN LANGUAGE TEXTBOOKS AND READINGS FOR THE LOWER GRADES OF PRIMARY SCHOOL

Abstract

This paper will analyze the presence of heritage topics in Croatian language textbooks and readings for lower grades of primary school. By integrating cultural heritage into the Croatian Language Curriculum, the effort to preserve it in all subject areas studied within the subject is evident. By adopting native dialects, local traditions, legends, and customary-ritual processes, the student develops a personal linguistic and cultural identity but also strengthens the awareness of belonging to the people. The subject of the analysis is Croatian language textbooks, readings, and integrated working textbooks, which were approved by the Ministry of Science and Education after the implementation of the reform "School for Life". The analysis of the corpus shows the expansion and deepening of heritage themes according to the age of the students and the principle of vertical-spiral sequence.

Keywords: textbook, Croatian language subject, intangible cultural heritage, lower grades in primary school, reading

BAŠTINSKE TEME U UDŽBENICIMA I ČITANKAMA NASTAVNOGA PREDMETA HRVATSKI JEZIK ZA PETI I ŠESTI RAZRED OSNOVNE ŠKOLE

Kristina Dilica

Osnovna škola Ivana Meštrovića, Zagreb, Republika Hrvatska

kristina.dilica@gmail.com

Sažetak

U radu je analizirana zastupljenost baštinskih tema u okviru predmeta Hrvatski jezik u 5. i 6. razredu osnovne škole, analizirana je zastupljenost i pojavnost nematerijalnih baštinskih tema u udžbeničkim kompletima vodećih izdavačkih kuća, čitankama i jezičnim udžbenicima, odobrenih od strane MZO-a nakon provedbe reforme „Škola za život“. Cilj je rada utvrditi zastupljenost baštinskih tema u navedenim udžbenicima te na temelju dobivenih rezultata dati smjernice za daljnje aktivnosti kojima bi se baštinski sadržaji u okviru predmeta Hrvatski jezik povećali te kojima bi se dao jači naglasak na nužnosti postojanja ovakvih sadržaja u temeljnom predmetu koji potiče promišljanje o jeziku, narodu i identitetu.

Ključne riječi: baštinske teme, nematerijalna baština, Hrvatski jezik, osnovna škola, „Škola za život“

INTANGIBLE HERITAGE TOPICS IN TEXTBOOKS AND LANGUAGE TEXTBOOKS WITHIN THE SUBJECT CROATIAN LANGUAGE IN THE 5th AND 6th GRADE OF PRIMARY SCHOOL

Abstract

The paper analyzes the presence of the Croatian intangible heritage within the subject Croatian language in the 5th and 6th grades of primary school. Also, it analyzes the presence and occurrence of intangible heritage topics in literature textbooks and language textbooks, approved by the Ministry of Science and Education after the Education reform "School for life". The aim of this paper is to determine the presence of heritage topics in these textbooks. Also, based on the results this paper aims to provide guidelines for further activities that would increase heritage content within the subject Croatian language and give stronger emphasis on the need for such content in the core subject that encourages pondering on language, people, and identity.

Keywords: heritage topics, intangible heritage, Croatian language, primary school, "School for life"

BAŠTINSKE TEME U UDŽBENICIMA PRIRODE I DRUŠTVA U RAZREDNOJ NASTAVI

Biljana Marušić

Osnovna škola Kneževi Vinogradi, Republika Hrvatska

marusicb5@gmail.com

Sažetak

Obrazovanje je kroz godine postalo životni proces gotovo svakog pojedinca te važan faktor u određivanju suvremenog društva i identiteta građana. Obrazovanjem se stječu znanja i razvijaju sposobnosti te je ono glavni generator razvoja osobe te čimbenik društvenog razvoja.

Kako bi obrazovanje bilo uspješno i zadovoljilo potrebe pojedinca, ono bi trebalo uključiti raspravu o vrijednostima te pridonositi preobrazbi pojedinca u neovisnu odraslu osobu s integritetom.

Upravo te vrijednosti, stavove i znanja možemo osvijestiti kroz kulturnu i prirodnu baštinu. Učenike treba osvijestiti i poticati na upoznavanje vlastitog prirodnog i kulturnog nasljeđa s ciljem osiguranja njene održivosti kroz istraživanje i promicanje vrijednosti. Prirodna i kulturna baština je zastupljena u Kurikulumu nastavnog predmeta Prirode i društva za osnovne škole u Republici Hrvatskoj.

Cilj rada bio je utvrditi zastupljenost baštinskih tema u udžbenicima Prirode i društva u razrednoj nastavi. Analizom 20 udžbenika utvrđeno je kako, od ukupnog broja nastavnih sati Prirode i društva, od prvog do četvrtog razreda osnovne škole koje iznosi 315 sati, broj nastavnih jedinica vezanih uz baštinske teme iznosi 22 sata. Također je utvrđeno da većina udžbenika navodi iste ili slične primjere prirodne i kulturne baštine s ponekim razlikama. Prikaz pojedinih primjera prirodne i kulturne baštine Republike Hrvatske ima važnu ulogu u upoznavanju i razumijevanju baštinskih tema kod učenika. Iz tog razloga poželjno je povećati broj nastavnih jedinica kako bi se osvijestila važnost poučavanja sadržaja prirodne i kulturne baštine.

Ključne riječi: kulturna i prirodna baština, kurikulum, obrazovanje, udžbenici

HERITAGE TOPICS IN THE TEXTBOOKS OF NATURE AND SOCIETY IN ELEMENTARY SCHOOL EDUCATION

Abstract

Education has over the years become a life process of almost every individual and an important factor in determining modern society and the citizens' identity. Education enables the acquisition of knowledge and the development of abilities. Furthermore, it is the main generator of a person's development and the social development factor. For education to be successful and meet the needs of the individual, it should include a discussion of values and contribute to transforming the individual into an independent adult with integrity.

Through cultural and natural heritage we can become aware of values, attitudes, and knowledge. Students should be informed and encouraged to learn about their own natural and cultural heritage in order to ensure its sustainability through research and promotion of values. Natural and cultural heritage is represented in the Curriculum of the subject Nature and Society for primary schools in the Republic of Croatia.

The aim of the paper was to determine the presence of heritage topics in Nature and Society textbooks in elementary school education. The analysis of 20 textbooks revealed that out of the total 315 teaching hours of the subject Nature and Society from the first to the fourth grade of elementary school, the number of teaching units related to heritage topics is 22 hours. It was also revealed that most textbooks quote the same or similar examples of natural and cultural heritage with some differences. The overview of individual examples of the natural and cultural heritage of the Republic of Croatia has an important role in introducing and understanding heritage topics among students. For this reason, it is desirable to increase the number of teaching units in order to raise awareness of the importance of teaching the content of natural and cultural heritage.

Keywords: cultural and natural heritage, curriculum, education, and textbooks

USPOREDBA PREZENTACIJE BAŠTINSKIH TEMA U UDŽBENICIMA POVIJESTI ZA OSNOVNU ŠKOLU

Miljenko Hajdarović

Profil Klett, Zagreb, Republika Hrvatska

mhajdarovic@foozos.hr

Sažetak

Povijest kao školski predmet na specifičan se način odnosi prema kulturnoj baštini jer su ostatci materijalne i nematerijalne kulture zapravo povijesni izvori. Kao povijesni izvori, mogu se koristiti za analizu i vježbu povjesničarskih vještina. U radu se uspoređuje položaj baštine u starom nastavnom planu i novome kurikulumu te na koji se način te razlike prezentiraju u udžbenicima Povijesti za osnovnu školu.

Ključne riječi: kulturna baština, kurikulum Povijesti, udžbenici Povijesti

COMPARISON OF THE PRESENTATION OF HERITAGE TOPICS IN HISTORY TEXTBOOKS FOR PRIMARY SCHOOL

Abstract

History as a school subject relates to cultural heritage in a specific way because the remnants of tangible and intangible culture are actually historical sources. As historical sources, they can be used to analyze and practice historical skills. The paper compares the status of heritage in the old and the new curriculum and the methods these differences have been presented in history textbooks for primary school.

Keywords: cultural heritage, History curriculum, History textbooks

PROBLEMI INKLUZIJE KOD DJECE S AUTIZMOM

Vesna Zlatarević

Grad Slavonski Brod, Republika Hrvatska

urivesna@gmail.com

Sažetak

Inkluzija je proces kojim se djeci s teškoćama u razvoju omogućuje prihvaćanje te ih se u odgojno-obrazovnom postupku doživljava kao potpuno ravnopravne sudionike te se tako svakom djetetu omogućuje podjednaka razvojna mogućnost.

Razvijajući spoznaje društva o pozitivnom doprinosu ranog uključivanja djece s autizmom u odgojno-obrazovne institucije, raste i pozitivan odnos prema inkluziji i integraciji. Takvi oblici uključenosti uvelike utječu na razvoj sposobnosti, znanja, samostalnosti, svladavanju svakodnevnih aktivnosti, a posebice prihvaćenosti okoline te razvoj socijalne kompetencije.

Na inkluzivno okruženje utječu djeca s posebnim potrebama, djeca tipičnog razvoja, roditelji, odgojitelji, učitelji, stručni suradnici u ustanovi, stručnjaci uključeni u rad te neposredna djetetova okolina. Zbog iznimne važnosti inkluzije u životu svakog djeteta s teškoćama u razvoju, vrlo je važno ispitati sve elemente koji utječu na njezinu uspješnu provedbu. U ovom radu prikazani su rezultati ispitivanja učitelja, odgojitelja, edukacijskih rehabilitatora, psihologa, psihijatarata te roditelja djece s poremećajem iz autističnog spektra. Analizirani su stavovi prema inkluziji djece s autizmom s obzirom na teorijska znanja i iskustva ispitanika, samoprocjena sposobnosti rada s djecom s poremećajima iz autističnog spektra, prednosti i nedostaci inkluzije, kompetencije učitelja, odgojitelja i stručnih suradnika za inkluzivan rad, važnost pomoćnika u predškolskom radu te osnovnoj školi, osiguravanje preduvjeta za uspješnu inkluziju djece s poremećajem autizma te suradnja s roditeljima. Analiza upućuje na pozitivan stav većine ispitanika prema inkluziji, ali nedovoljnu pripremljenost i educiranost učitelja i odgojitelja te stručnih suradnika na rad s djecom s poremećajem iz spektra autizma, nedostatnu osiguranost preduvjeta za kvalitetan rad, izostanak suradnje učitelja i odgojitelja s edukacijskim rehabilitatorima i stručnim suradnicima te otpornost roditelja, odnosno nezadovoljstvo roditelja prema načinu rada i prihvaćenosti njihovog djeteta od djece tipičnog razvoja te roditelja djece tipičnog razvoja.

Ključne riječi: autizam, dječji vrtić, inkluzija, osnovna škola, teškoće

DIFFICULTIES IN THE INCLUSION OF CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER

Abstract

Inclusion is a process that facilitates the acceptance of children with disabilities as equal participants in the educational process, thus providing all children with similar developmental opportunities.

A positive attitude towards inclusion and integration grows by developing society's awareness of the positive impact of the early inclusion of children with an autism spectrum disorder in educational institutions. Such involvement remarkably affects the development of abilities, knowledge, independence, mastering everyday activities, and especially the acceptance of the community as well as the improvement of social competence.

An inclusive learning environment is determined by children with disabilities, children with typical development, parents, preschool and primary school teachers, expert associates, other experts involved, and the child's immediate environment.

Due to the remarkable importance of inclusion in the life of every child with disabilities, it is essential to investigate all the elements that affect its successful implementation.

This paper presents the results of the survey conducted among preschool and primary school teachers, special education teachers, psychologists, psychiatrists, and parents of children with an autism spectrum disorder. Furthermore, this paper provides the analyzes of attitudes towards the inclusion of children with autism spectrum disorder regarding the respondents' theoretical knowledge and experience, self-assessment of qualification to work with children with autism spectrum disorders, advantages and disadvantages of inclusion, expert associates, preschool and primary school teachers' inclusive competencies, the importance of teaching assistants in preschool and primary school, providing the prerequisites for successful inclusion of children with autism spectrum disorder, and cooperation with parents. The analysis indicates a positive attitude of most respondents towards inclusion, but also insufficient preschool and primary school teachers and expert associates' preparedness and education for work with children with autism spectrum disorders, inadequate provision of the prerequisites for quality work, lack of cooperation between preschool and primary school teachers and special education teachers and expert associates, as well as the parents' resistance, namely the parents' dissatisfaction with the teaching methods and acceptance of their child by both children with typical development and their parents.

Keywords: autism spectrum disorder, preschool, inclusion, primary school disabilities

PREVENCIJA OVISNOSTI USMJERENA NA OČUVANJE ZDRAVLJA

Nikolina Vidović

Color trgovina d.o.o., Pleternica, Republika Hrvatska

nikolina.vidovic912@gmail.com

Sažetak

U današnjem svijetu često se susrećemo s pojmom ovisnosti, bilo da je riječ o mlađoj ili o starijoj populaciji. Pretjerano konzumiranje cigareta, alkohola ili droge, igranje videoigara, korištenje mobilnih uređaja i interneta jedni su od najčešćih uzročnika ovisnosti kod mladih. Upravo oni narušavaju njihovo psihološko i tjelesno zdravlje. Koliko god osjećaj ugone i zadovoljstva daje poticaj i pridonosi smislu življenja, toliko izazivanje trenutne ugone može rezultirati dugotrajnim i štetnim posljedicama. Cilj ovoga istraživanja bio je uvidjeti jesu li različiti uzročnici ovisnosti zastupljeni kod učenika srednjih škola i studenata te ispitati kakve stavove imaju prema preventivnim programima protiv ovisnosti te ulozi škole/fakulteta i profesora u prevenciji ovisnosti. U radu će biti prikazani rezultati istraživanja dobiveni anketiranjem učenika srednjih škola i studenata s područja Brodsko-posavske, Osječko-baranjske i Požeško-slavonske županije.

Ključne riječi: očuvanje zdravlja, ovisnost, studenti, učenici srednjih škola

ADDICTION PREVENTION AIMED AT MAINTAINING HEALTH

Abstract

In today's world, we often encounter the term addiction, referring both to a younger and an older population. Excessive consumption of cigarettes, alcohol, or drugs, playing video games, using mobile devices, and the Internet are some of the most common causes of addiction in young people. It is them who impair their psychological and physical health. As much as the feeling of comfort and satisfaction gives impetus and contributes to the meaning of life, so much causing instant comfort can result in long-lasting and harmful consequences. The aim of this research was to find out whether different causes of addiction are present in high school and university students and to examine their attitudes towards prevention programs against addiction and the role of schools/colleges and professors in addiction prevention. The paper will present the results of research obtained by surveying high school students and students from Brod-Posavina, Osijek-Baranja, and Požega-Slavonia counties.

Keywords: health preservation, addiction, students, high school students

ULOGA SOCIJALNIH KOMPETENCIJA I OBITELJSKE DINAMIKE U USPJEŠNOSTI INTEGRACIJSKOG PROCESA

Luka Pongračić

Osnovna škola Vladimir Nazor, Slavonski Brod, Republika Hrvatska

lukapongracic2@gmail.com

Sažetak

Početak adolescencije buran je i sadržajan period svakom djetetu, a najviše je obilježen školskom sredinom i vršnjacima. Mlade osobe na početku svojega adolescentskoga razvoja proživljavaju snažne promjene u socijalnom ponašanju, koje su upravo povezane s procesima adolescencije. Sastavni je dio socijalizacije u (ranoj) adolescenciji utjecaj vršnjaka. U središtu je istraživanja ovoga rada interes za procese socijalizacije adolescenata na početku njihova adolescentskog razvoja. Prema tome, interes je istražiti vezu između uspjeha socijalizacije predadolescenta u njihovim školskim razredima i njihova uspjeha u suočavanju s novim razvojnim procesima adolescencije. Sukladno tome, istraživanje je usmjereno na ispitivanje aspekata adolescentskoga razvoja koji imaju značajnu ulogu u njihovoj socijalizaciji. Važno su istraživačka pitanja koliko i na koje je načine uspjeh u ovladavanju adolescentskim razvojem povezan s uspjehom socijalizacije u razredu. Cilj je ovoga istraživanja ustanoviti imaju li socijalne kompetencije učenika tipičnoga razvoja pozitivnu ulogu u uspješnosti integracijskoga procesa te utvrditi sociometrijski status učenika s poteškoćama koju su integrirani u te razrede. Metodologija se sastoji od upitnika empatijske brige i prosocijalnosti, sociometrijskoga postupka i semantičkog diferencijala, a provodi se u integracijskim i neintegracijskim razredima kako bi se ustanovila uloga iskustva integracije u razvoju ovih socijalnih kompetencija. Ovim je radom prikazano istraživanje s ciljem pripreme teza za doktorsku disertaciju. Rezultati na uzorku 157 predadolescenata pokazuju pozitivnu korelaciju između uspjeha u razvoju psihološke autonomije i uspjeha u socijalizaciji u razrednoj sredini. Ova korelacija proizlazi iz uspjeha u razvoju empatije i selfa, što je vidljivo iz rezultata njihova uspjeha u ovladavanju procesima adolescentskoga razvoja. Ovi rezultati ukazuju da se problemi u socijalizaciji, poput pojave (tipičnih) adolescentskih ponašanja u periodu predadolescencije, trebaju shvaćati kao neuspjeh adolescenata u razvoju psihološke autonomije u kojoj obiteljska dinamika te kapaciteti roditelja u ovladavanju razvojnih procesa adolescencije imaju vrlo značajnu ulogu.

Ključne riječi: empatija, obiteljska dinamika, predadolescencija, prosocijalnost, socijalizacija

THE ROLE OF SOCIAL COMPETENCIES AND FAMILY DYNAMICS IN THE SUCCESS OF THE INTEGRATION PROCESS

Abstract

The beginning of adolescence is a turbulent and meaningful period for every child, and it is mostly marked by the school environment and peers. At the beginning of their adolescent development, young people experience strong changes in social behavior, which are precisely related to the processes of adolescence. The peers' influence is an integral part of socialization in (early) adolescence. This paper focuses on the interest in adolescent's socialization processes at the beginning of their adolescent development. Thus, it is of interest to explore the link between the success of preadolescent socialization in their school grades and their success in coping with the new adolescent developmental processes. Accordingly, the research is focused on examining aspects of adolescent development that play a significant role in their socialization. Furthermore, some research questions are emphasized e.g., to what extent and in what ways is the success in mastering adolescent development related to the socialization success in the classroom. The aim of this research is to determine whether the social competencies of students with typical development have a positive role in the success of the integration process and to determine the sociometric status of students with disabilities who are integrated into these classes. The methodology consists of empathic care and prosociality questionnaires, sociometric procedure, and semantic differential, and is conducted in integration and non-integration classes to establish the role of integration experience in the development of these social competencies. This paper presents research aimed at preparing theses for a doctoral dissertation. The results in a sample of 157 preadolescents indicate a positive correlation between the success in psychological autonomy development and the success in socialization in the classroom environment. This correlation arises from the success in the development of empathy and self, which is evident from the results of their success in mastering the adolescent development processes. These results indicate that problems in socialization, such as the appearance of (typical) adolescent behaviors in the preadolescence period, should be understood as the adolescents' failure at the development of psychological autonomy in which family dynamics and parental capacities play a very important role.

Keywords: empathy, family dynamics, preadolescence, prosociality, socialization

POZNAVANJE PRUŽANJA PRVE POMOĆI KOD STUDENATA UČITELJSKOG I PREDŠKOLSKOG STUDIJA

Tonka Vekić

Dječji dom Sv. Ana, Vinkovci, Republika Hrvatska

tonka.vekic@gmail.com

Sažetak

Važnost poznavanja prve pomoći ogleda se kroz njezine ciljeve koji su spašavanje života, sprječavanje nastanka invaliditeta te skraćivanje vremena liječenja i oporavka. U programu obrazovanja učitelja i odgojitelja ističe se kompetentnost kao sustavna veza znanja, sposobnosti, vrijednosti i motivacije na funkcionalnoj razini. U fakultativnom programu obrazovanja za učitelje i odgojitelje, ključni status ima aktivna suradnička razmjena između dijelova programa koji se poučavaju na sveučilištu i na terenu. Glavna ideja koja podupire usmjerenje jest razvoj i stvaranje novih oblika suradnje između škola i zajednica u kojima djeluju. Prioritet suradnje jest razviti kompetencije za konstruktivnu suradnju s drugim čimbenicima u društvu. Zamjetan je manjak suradnje u svakodnevnim aktivnostima, kao što je suradnja između škola i institucija koje nude izvanškolske aktivnosti i rekreaciju. U tom se aspektu moramo fokusirati na djecu/mlade te izbjegavati dominaciju institucija, ne bi li izbjegli efekt fragmentacije koju ta dominacija često uzrokuje.

Projekt *Sigurnost na vodi* provodi se u organizaciji Crvenog križa u suradnji s Fakultetom za odgojne i obrazovne znanosti što predstavljala novo usmjerenje u obrazovanju učitelja i odgojitelja. Terenskim poučavanjem, seminarima i radionicama koje provode djelatnici Crvenog križa nastoji se educirati studente procesima kojima je svrha sprječavanje nesreće na vodi te samim postupcima pružanja pomoći ozlijeđenima ili oboljelima. Cilj je rada povećati svijest o značaju poznavanja osnova pružanja prve pomoći jer njeno poznavanje spašava ljudske živote. Istraživanje je provedeno na uzorku od 150 studenata Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Korišten je upitnik *Poznavanje prve pomoći kod studenata Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti* koji se sastoji od 18 pitanja otvorenog, zatvorenog i kombiniranog tipa. Istraživanjem je utvrđeno kako se većina studenata susrela s pojmom prve pomoći u dosadašnjem školovanju, ali ne poznaju u potpunosti postupke djelovanja.

Ključne riječi: Crveni križ, kompetencije studenata, prva pomoć, suradnja

FIRST AID KNOWLEDGE IN STUDENTS OF TEACHER AND PRESCHOOL EDUCATION

Abstract

The importance of knowing first aid is reflected in its goals, which are saving lives, preventing the development of disability, and shortening the time of treatment and recovery. The education program for teachers and preschool educators emphasizes competence as a systematic link between knowledge, abilities, values, and motivation at the functional level. In the optional education program for teachers and preschool educators, active collaborative exchange between the parts of the program taught at the university and in the field has a crucial status. The main idea that supports the direction is developing and creating new forms of cooperation between schools and the communities in which they operate. The priority of cooperation is to develop competencies for constructive cooperation with other factors in society. However, there is a noticeable lack of cooperation in everyday activities, such as cooperation between schools and institutions that offer extracurricular activities and recreation. In this aspect, we must focus on children / young people and strive to avoid the domination of institutions and the effect of fragmentation that this domination often causes. The Red Cross organizes the *Water Safety* project in cooperation with the Faculty of Education, which is a new direction in the education of teachers and preschool educators. Field teaching, seminars, and workshops conducted by Red Cross staff seek to educate students in the processes to prevent accidents on the water and the same procedures of assisting the injured or sick. The aim of the paper is to raise awareness of the importance of knowing the first aid basics because knowing it saves human lives. The research was conducted on the sample of 150 students of the Faculty of Education from the Josip Juraj Strossmayer University of Osijek. The questionnaire *First aid knowledge for students of the Faculty of Education* was used, consisting of 18 open, closed, and combined types of questions. The research found that most students have encountered the concept of first aid in their previous schooling but do not fully understand the procedures.

Keywords: Red Cross, student competencies, first aid, cooperation

UKLJUČENOST RODITELJA U OBRAZOVANJE DJECE

Zlatka Gregorović Belačić

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Republika Hrvatska

zlatka.belaic@uniri.hr

Sažetak

Uključenost roditelja u obrazovanje djece na našem području je još uvijek nedovoljno istražen konstrukt. Implicitno se može zaključiti kako je uključenost roditelja nešto što se događa samo po sebi. Ipak, referirajući se na prethodna svjetska istraživanja, može se uočiti važnost bavljenja ovom temom, ponajviše jer je uočena povezanost roditeljske uključenosti s nekim poželjnim ishodima za dijete, poput boljeg uspjeha u školi. Obitelj svakako ima važnu ulogu i u učenikovu školskom postignuću pri čemu roditelji pridonose djetetovu kognitivnom razvoju i akademskom postignuću na različite načine – pripremajući dijete za školu, prenoseći vrijednosti obrazovanja, modelirajući djetetovo samopouzdanje, uspostavljajući navike učenja, sudjelujući u radu škole i slično (Reić Ercegovac i Koludrović, 2010). Autori koji su se bavili ovom temom, naglašavaju da „aktivno sudjelovanje roditelja u obrazovanje djeteta podrazumijeva njihovu fizičku prisutnost i aktivno sudjelovanje (Sušan Gregorović, 2018, str. 102)“. Unatoč znatnome broju stranih istraživanja o sudjelovanju roditelja u obrazovanju djeteta, u literaturi još uvijek ne postoji jednoznačna, općeprihvaćena definicija iste, ali postoji konsenzus da je to kompleksan, višedimenzionalan konstrukt koji uključuje mnoštvo roditeljskih aktivnosti i ponašanja vezanih uz cjelokupni proces obrazovanja i učenja djeteta (Epstein, 1990, prema Sušan Gregorović, 2018). Uključenost roditelja u obrazovanje djeteta manifestira se na dva načina: uključenost u aktivnostima u školi i uključenost roditelja u aktivnostima kod kuće. Za potrebe ovog rada posebno je značajna druga vrsta roditeljskog uključivanja. Prema dostupnoj literaturi, ona se dijeli na dvije domene (Sušan Gregorović, 2018), od kojih prvu čini roditeljsko sudjelovanje u aktivnostima vezanim za razvoj znanja/ vještina (Epstein, 2001; Henderson i Mapp, 2002; Ljubetić, 2014), dok drugu čini sudjelovanje u aktivnostima poticanja učenja koje nisu direktno vezane uz školski rad (stvaranje kognitivno stimulirajućega obiteljskoga okruženja, osiguravanje edukativnih materijala i dr.) (Henderson i Mapp, 2002; Hoover-Dempsey i Sandler, 1997).

Ključne riječi: obitelj, roditelji, uključenost roditelja u obrazovanje djece, uspjeh u školi

PARENTAL INVOLVEMENT IN CHILDREN'S EDUCATION

Abstract

Parental involvement in the children's education in our region is still an insufficiently examined construct. It can be implicitly assumed that parental involvement in the child's education is something that happens by itself. However, referring to previous scientific research, the importance of dealing with this topic has arisen mostly due to the positive relationship that has been noticed between parental involvement in a child's education and some desirable outcomes for the child, such as better school performance. The family certainly plays an important role in the student's school achievement, i.e., parents contribute to the child's cognitive development and academic achievement in various ways, e.g., preparing the child for school, transmitting educational values, modeling the child's self-confidence, establishing learning habits, and participating in school activities (Reić Ercegovac and Koludrović, 2010). Various scientific papers emphasize that "the parents' active participation in the child's education" implies both their physical presence and active participation (Sušan Gregorović, 2018). Despite a significant amount of research about parental involvement in a child's education, there is still no unambiguous, generally accepted definition in the literature, but there is a consensus that it is a complex, multidimensional construct involving many parenting activities and behaviors related to the child's entire education and learning process (Epstein, 1990; Sušan Gregorović, 2018). Parental involvement in the child's education is manifested in two ways: involvement in school activities and parental involvement in home activities. The second type of parental involvement is particularly important for the purposes of this paper. According to the available literature, it is divided into two domains (Sušan Gregorović, 2018), the first referring to parental participation in activities related to the development of knowledge/skills (Epstein, 2001; Henderson and Mapp, 2002; Ljubetić, 2014), while the other refers to participation in learning promotion activities that are not directly related to schoolwork (creating a cognitively stimulating family environment, providing educational materials, etc.) (Henderson and Mapp, 2002; Hoover-Dempsey and Sandler, 1997).

Keywords: family, parents, parental involvement in children's education, educational outcomes

SPECIFIČNOSTI IMPLEMENTACIJE MINECRAFTA U PRIMARNOM OBRAZOVANJU

Katarina Vanek

DATASCRIPT, obrt za ostalu izdavačku djelatnost, Orahovica, Republika Hrvatska
katarina.vanek@yahoo.com

Sažetak

Kako bi suvremeno obrazovanje bilo u skladu s potrebama i interesima suvremenog učenika, važno je osuvremenjivati igre koje se provode u nastavi. Jedan od načina osuvremenjivanja igre u nastavi je implementacija video igre Minecraft, stoga je cilj ovoga istraživanja temeljem pregleda relevantne literature i rezultata ranije provedenih istraživanja prikazati specifičnosti implementacije video igre Minecraft u nastavu primarnog obrazovanja s naglaskom na mogućnosti, prednosti i izazove te iskustva učenika i učitelja. Rezultati ovoga istraživanja ukazuju da Minecraft nudi brojne mogućnosti za primjenu u primarnom obrazovanju, a time primarno učenicima donosi i prednosti poput poticanja inovativnosti i kreativnosti, boljeg razumijevanja povijesnih sadržaja, motivacije, unaprjeđivanja kritičkog mišljenja, digitalnog građanstva, induktivnog i deduktivnog zaključivanja, sposobnosti donošenja odluka i sl. Neke od navedenih prednosti potvrđene su iskustvima učitelja i učenika koji su sudjelovali u ranijim istraživanjima. Osim toga, Minecraft donosi i izazove koji ukazuju na važnost zadovoljavajuće infrastrukture te informacijsko-komunikacijskih vještina učitelja i učenika. Naposljetku, važno je daljnje istraživanje specifičnosti koje ima implementacija Minecrafta u nastavu primarnog obrazovanja kako bi se moglo što bolje informirati učitelje o mogućnostima, prednostima i izazovima koje u poučavanju donosi Minecraft. Ovo istraživanje doprinosi praksi jer prvenstveno učiteljima primarnog obrazovanja donosi te informacije kako bi ih se potaknulo na implementaciju Minecrafta u njihovu nastavnu praksu.

Ključne riječi: izazovi, Minecraft, mogućnosti, prednosti, primarno obrazovanje

SPECIFICS OF MINECRAFT IMPLEMENTATION IN PRIMARY EDUCATION

Abstract

For modern education to be in line with the needs and interests of the modern student, it is important to modernize the games that are performed in the classroom. One of the methods to update the game in education is to implement the video game Minecraft into the teaching process. Therefore, according to the relevant literature and the results of previous research the aim of this study is to show the specifics of the implementation of the video game Minecraft in primary education with an emphasis on students' and teachers' opportunities, benefits, challenges, and experiences. The results of this study indicate that Minecraft offers many possibilities for its implementation in primary education, and thus primarily brings benefits to the students such as encouraging innovation and creativity, a better understanding of historical content, motivation, improving critical thinking, digital citizenship, inductive and deductive reasoning, decision-making ability, etc. According to their experiences teachers and students who have participated in previous research have confirmed some of the above-mentioned benefits. In addition, Minecraft brings challenges that point to the importance of adequate infrastructure as well as teachers' and students' information and communication competencies. Finally, it is important to further explore the specifics of the implementation of Minecraft in primary education in order to better inform teachers about the opportunities, benefits, and challenges that Minecraft brings to teaching. This research contributes to the teaching practice by providing primary education teachers with the key information, thus encouraging them to implement Minecraft into their teaching practice.

Keywords: challenges, Minecraft, opportunities, benefits, primary education

POSTOJI LI POTREBA ZA BIOETIČKIM OBRAZOVANJEM U AKADEMSKOJ ZAJEDNICI?

Kristina Dilica

Osnovna škola Ivana Meštrovića, Zagreb, Republika Hrvatska

kristina.dilica@gmail.com

Sažetak

Bioetika i bioetički senzibilitet pojmovi su s kojima se u novije vrijeme sve češće susrećemo. Pod tim se pojmovima obrađuju, analiziraju i komentiraju društvene prilike iz moralne, znanstvene i religijske perspektive te perspektive ljudskih prava i života općenito. Kako bi članovi društva mogli aktivno sudjelovati u takvim analizama, komentiranjima i raspravama, potrebno je razviti personalna mišljenja o bioetičkim pitanjima, a to je moguće postići adekvatnim obrazovanjem, posebno na sveučilišnoj razini kada je kompetencija kritičkog razmišljanja dovoljno razvijena za postizanje vlastitih zaključaka među članovima akademske zajednice. Ovaj rad analizira i prikazuje stavove o potrebi bioetičkog obrazovanja među doktorandima interdisciplinarnog doktorskog studija na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku.

Ključne riječi: akademska zajednica, bioetičko obrazovanje, bioetički senzibilitet, potreba za bioetičkim obrazovanjem

IS THERE A NEED FOR BIOETHICAL EDUCATION IN THE ACADEMIC COMMUNITY?

Abstract

Bioethics and bioethical sensibility are terms that we recently encounter more and more often. These terms are used for processing, analyzing, and commenting on social opportunities from a moral, scientific and religious perspective, as well as from the human rights perspective and life in general. For members of society to actively participate in such analyzes, comments, and discussions, it is necessary to develop personal opinions on bioethical issues. This can be achieved through adequate education, especially at the university level when the members of the academic community acquire critical thinking competence sufficiently to draw their own conclusions. This paper analyzes and presents the views on the need for bioethical education among doctoral students of interdisciplinary doctoral studies at the Faculty of Education in Osijek.

Keywords: academic community, bioethical education, bioethical sensibility, need for bioethical education

RAZVOJ HUMANOIDNIH ROBOTA KAO NASTAVNIH MATERIJALA U NASTAVI ENGLESKOGA JEZIKA PRIMARNOG OBRAZOVANJA

Petra Karabin

Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska
petra.karabin@ufzg.hr

Sažetak

Posebnost nastave stranoga jezika je u tome što su unutar iste uključene najrazličitije nastavne teme, a uz to se usvajaju jezične vještine uz korištenje raznovrsnih nastavnih materijala. Posljednji nastavni materijal, koji je ujedno dio obrazovne tehnologije, koji se postupno uvodi u nastavu stranog jezika je obrazovni robot (Nikolić, 2016). To je rezultiralo pojavom termina učenja uz pomoć robota (eng. Robot-Assisted Language Learning; Han, 2012), što se odnosi na učenje jezika uz robota koji ima antropomorfnu obilježja s naglaskom na suradničko i interaktivno učenje.

Cilj je ovoga rada ponuditi primjer triju humanoidnih robota (UBTECH Alpha 1 Pro, Leju Aelos 1S, Meccano Meccanoid 2.0 G16) koje je moguće koristiti u nastavi engleskoga jezika. U okviru opisa robota kratko će se navesti primjeri aktivnosti uz koju se robot može koristiti, a pritom će se služiti sljedećim udžbenicima: New Building Blocks 1, New Building Blocks 3 i Hello, World! Navedene aktivnosti je moguće prilagoditi potrebama učenika, veličini razreda te primijeniti i u ostalim razredima ranog učenja engleskoga jezika.

Predložene će nastavne aktivnosti uključivati grupni rad i/ili individualni rad učenika. Svaka aktivnost će biti različita te će se u svakoj uz korištenje robota koristiti i engleski jezik. Za svaku aktivnost će se predvidjeti odgojno-obrazovni ishodi učenja prema posljednjem obrazovnom kurikulumu i očekivano trajanje aktivnosti. Važno je napomenuti da će predložena nastavna aktivnost biti samo jedna od aktivnosti cijelog nastavnog sata koji će uključivati međupredmetnu korelaciju nastavnog predmeta Engleski jezik i nastavnog predmeta Informatike. Nastavne aktivnosti će se upotpuniti konkretnim primjerima iz udžbenika, koji se koristi u nastavi, te će se ponuditi prijedlog u kojem se razredu one mogu upotrijebiti.

Razvijanje i uključivanje robota kao nastavnog materijala u nastavni proces se u svijetu aktivno događa posljednjih dva desetljeća (Han, 2012), no ono je u Republici Hrvatskoj tek u povojima. Prema Randallovoj (2019), najčešće su korišteni roboti u nastavnome procesu oni antropomorfne izgleda, tzv. humanoidni roboti. Iz tog razloga, ovim preglednim radom se dionicima odgojno-obrazovnog procesa želi ponuditi opis triju humanoidnih robota koje je moguće koristiti na nastavi engleskoga jezika u osnovnoškolskome obrazovanju uz primjer nastavnih aktivnosti koje koreliraju dva različita nastavna predmeta (Engleski jezik i Informatika) te međupredmetno ostvaruju odgojne i obrazovne ishode.

Ključne riječi: edukacijska robotika, humanoidni roboti, nastava engleskog jezika

DEVELOPMENT OF HUMANOID ROBOTS AS INSTRUCTIONAL MATERIALS IN PRIMARY SCHOOL ENGLISH LANGUAGE TEACHING (ELT)

Abstract

The specificity of foreign language teaching is that it includes a variety of teaching topics that include language skills development with the use of various teaching materials. The latest teaching material, part of educational technology, which is gradually being introduced into foreign language teaching, is the educational robot (Nikolić, 2016). Its usage has resulted in the emergence of a model robot-assisted language learning (RALL) (Han, 2012), which refers to language learning with a robot that has anthropomorphic features with an emphasis on collaborative and interactive learning.

This research aims to provide an overview and description of three humanoid robots that a language teacher can apply in primary school ELT. The overview would include the following robots: UBTECH Alpha 1 Pro, Leju Aelos 1S, Meccano Meccanoid 2.0 G16. The description will propose examples of teaching activities that can be carried out with the help of a robot, using the following textbooks: New Building Blocks 1, New Building Blocks 3, and Hello, World!. The activities can be adapted to the student's needs, the class size and applied in other classes of primary school ELT.

Teaching activities would include group and/or individual students' work. They would make just one part of a lesson, and in each activity in addition to the use of robots, English will be used. Each activity, with predefined learning outcomes and expected duration, would be different, and they would all be followed by related tasks in class textbooks. It is important to note that the proposed teaching activities will be only one of the activities of the entire lesson, which will include the interdisciplinary correlation of the subjects English as a foreign language (EFL) and ICT.

The development and implementation of robots as teaching materials in the teaching process have been actively taking place in the world for the last two decades (Han, 2012). In contrast, in Croatia, it is still in its initial phase. According to Randall (2019), the most commonly used robots in the teaching process are those with an anthropomorphic appearance, i.e., humanoid robots. Consequently, this review paper would offer a description of three humanoid robots that can be used in primary school ELT with the example of teaching activities that correlate two different subjects (EFL and ICT) and achieve interdisciplinary educational outcomes.

Keywords: educational robotics, humanoid robots, English language teaching

USPOREDBA INICIJALNIH IDEJA OBLIKOVANJA KRATKOMETRAŽNIH STUDENTSKIH FILMOVA IZRAĐENIH U FORMI STRIPA I KONAČNIH URADAKA

Saša Duka

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Republika
Hrvatska
sduka@foozos.hr

Sažetak

Strip je slijed crteža u kadru što obično prikazuje neku priču i kao takav primjenjivo je sredstvo za osmišljavanje i vizualizaciju filmskih priča kao knjiga snimanja.

U sklopu kolegija „Grafika, animacije i film” na integriranom preddiplomski i diplomskom sveučilišnom Učiteljskom studiju Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku studentima je dan zadatak izrade stripa kao predloška te su podijeljeni u timove za izradu filma. Samostalno izrađenim stripovima te demokratskim procesom unutar studentskih timova vršen je izbor te adaptacija filmske ideje.

Rad prikazuje proces stvaranja filma i utjecaj svih izrađenih stripova kao početnih ideja na završne filmove.

Ključne riječi: kratkometražni studentski film, strip

COMPARISON OF INITIAL IDEAS FOR DESIGNING A SHORT STUDENT FILM MADE IN THE FORM OF A COMIC STRIP AND THE FINAL WORK

Abstract

A comic strip is a sequence of drawings in a frame that usually depicts a story and as such is an applicable tool for designing and visualizing film stories as a shooting book.

As part of the course "Graphics, Animations, and Film" at the Integrated undergraduate and graduate university Class teacher study at the Faculty of Education in Osijek, students were given the task to make comic strips as a template and were divided into teams for filmmaking. Independently made comic strips and a democratic process within the student teams were used for selecting and adapting the film idea. The paper shows the process of making a film and the impact of all created comic strips as initial ideas on the final films.

Keywords: short student film, comic strip

VIDEOKONFERENCIJE I VIRTUALNI SVJETOVI - SINKRONI OBLICI KOMUNIKACIJE U ODGOJNO-OBRAZOVNOM PROCESU

Andrej Maras

Osnovna škola „Lotrščak”, Zagreb, Republika Hrvatska

andrejmaras24@gmail.com

Sažetak

Suvremeno društvo od škole i učitelja očekuje razvoj onih vještina i kompetencija učenika koje će im omogućiti postati aktivnim članovima društvene zajednice. Ubrzani razvoj informacijsko-komunikacijskih tehnologija, zahtjevi suvremenog društva, potrebe i interesi učenika današnjice od suvremenih učitelja očekuju napuštanje uobičajenih metodičkih scenarija. Primjena informacijsko-komunikacijskih tehnologija u odgojno- obrazovnom procesu samo je jedno od mogućih didaktičko-metodičkih rješenja kojima učitelji mogu odgovoriti na izazove suvremene nastave. Pri tome, od učitelja se očekuje poznavanje specifičnosti, metodičkih i tehničkih ograničenja i mogućnosti određenog informacijsko-komunikacijskog alata kojeg namjeravaju implementirati u odgojno-obrazovni proces. Cilj ovog rada je na temelju znanstvene i stručne literature prikazati specifičnosti videokonferencija i virtualnih svjetova u odgojno-obrazovnom procesu. Videokonferencije učitelji percipiraju kao sinkroni oblik komunikacije koji podržava inovativne i interaktivne metode poučavanja u razvoju učeničkih komunikacijskih, prezentacijskih i organizacijskih vještina. Virtualni svijet kao obrazovni alat u didaktičkom kontekstu usmjeren je prema konstruktivistički utemeljenoj nastavi u kojoj se učenicima pruža mogućnost participirati u kreiranju vlastitih znanja i spoznaja. Razvidno je kako učitelji prepoznaju pedagošku i didaktičku vrijednost videokonferencija i virtualnih svjetova, ali isto tako smatraju kako nisu dovoljno digitalno osposobljeni za takav vid nastavne komunikacije te kako im nedostaje jasnih i preciznih smjernica za ostvarivanje njihovog punog pedagoško-metodičkog potencijala.

Ključne riječi: odgojno-obrazovni proces, sinkrona komunikacija, videokonferencije, virtualni svijet

VIDEOCONFERENCING AND VIRTUAL WORLDS - SYNCHRONOUS COMMUNICATION FORMS IN THE EDUCATIONAL PROCESS

Abstract

Modern society expects from the schools and teachers the development of those students' skills and competencies that will enable them to become active members of the community. The accelerated development of information and communication technologies, the requirements of modern society, the needs and interests of today's students expect modern teachers to abandon the usual methodological scenarios. The application of information and communication technologies in the educational process is only one of the possible didactic-methodological solutions by which teachers can respond to the challenges of modern teaching. In doing so, teachers are expected to know the specifics, methodological and technical limitations, and possibilities of a particular information and communication tool that they intend to implement in the educational process. This paper aims to present the specifics of videoconferencing and virtual worlds in the educational process based on scientific and professional literature. Teachers perceive video conferencing as a synchronous form of communication that supports innovative and interactive teaching methods in the development of students' communication, presentation, and organizational skills. The virtual world as an educational tool in a didactic context is directed towards constructivist-based teaching in which students are allowed to participate in creating their knowledge and insights. It is clear that teachers recognize the pedagogical and didactic value of video conferencing and virtual worlds, but also believe that they are not digitally qualified for this type of teaching communication and that they lack clear and precise guidelines for realizing their full pedagogical and methodological potential.

Keyword: educational process, synchronous communication, videoconferencing, virtual world

MOTIVACIJSKI ČIMBENICI NEZAPOSLENIH OSOBA KOJI DOPRINOSE PROGRAMIMA CJELOŽIVOTNOG OBRAZOVANJA

Anita Kostanjčar

Hrvatski zavod za zapošljavanje, Privlaka, Republika Hrvatska

anita.kostanjcar@gmail.com

Sažetak

Ključna je uloga profesionalnog razvoja svake osobe u suvremenom društvu spremnost na cjeloživotno obrazovanje, razvijanje postojećih znanja, vještina i sposobnosti bez obzira na postignutu razinu obrazovanja koju je pojedinac stekao tijekom formalnog obrazovanja. Eksponencijalni je rast virtualne komunikacije koja je uslijed pandemije uzrokovane virusom COVID-19 dodatno ubrzana od početka 2020. godine i praćena razvojem tehnologije. Navedeno je doprinijelo mijenjanju potreba poslodavaca za novim kompetencijama i vještinama radnika što doprinosi nužnosti ulaganja svakog pojedinca u vlastito obrazovanje. Nezaposlene osobe, a pogotovo dugotrajno nezaposlene osobe, teško se uključuju u obrazovne programe za odrasle osobe, iako su nakon provedenog obrazovanja najčešće zadovoljni i lakše se uključuju na tržište rada. Stoga je važno istražiti koji su to motivacijski čimbenici koji će potaknuti nezaposlenu osobu da se uključi u obrazovni program za odrasle osobe. U svrhu povećanja zapošljivosti i usklađivanja kompetencija nezaposlenih osoba s trenutnim potrebama na tržištu rada, ključno je motivirati nezaposlene osobe na uključivanje u obrazovne programe u zanimanjima za kojima trenutno postoji potreba na tržištu rada.

U tu je svrhu provedeno istraživanje u koje je bilo uključeno 163 nezaposlenih osoba na području Vukovarsko-srijemske županije. Ispitani su ključni motivatori koji će osvijestiti kod nezaposlenih osoba važnost cjeloživotnog obrazovanja. Rezultati istraživanja doprinose kvaliteti individualnog savjetovanja nezaposlenih osoba te tako povećavaju uključivanje nezaposlenih osoba u obrazovne programe za zanimanja koja su trenutno nedostajuća na tržištu rada.

Ključne riječi: cjeloživotno obrazovanje, ekstrinzična i intrinzična motivacija, nezaposlene osobe, obrazovni programi

MOTIVATIONAL FACTORS OF THE UNEMPLOYED THAT CONTRIBUTE TO LIFELONG LEARNING PROGRAMS

Abstract

The key role in the professional development of every person in modern society is readiness for lifelong education, development of existing knowledge, skills, and abilities regardless of the level of education achieved by the individual during formal education. The exponential growth of virtual communication, which was accelerated during the pandemic caused by COVID-19 at the start of 2020, has been followed by the development of technology. This has contributed to changing the employers' need for new competencies and skills workers can provide, which resulted in individuals having to invest in their own education. Unemployed people, especially the long-term unemployed, find it difficult to get involved in adult education programs, although after a proven education they are usually satisfied and more easily included in the labor market. It is therefore important to investigate what are the motivating factors that will encourage an unemployed person to partake in an adult education program. In order to connect employability and harmonize the competencies of unemployed people with current needs in the labor market, it is crucial to motivate unemployed people to join educational programs in occupations that are currently needed in the labor market.

For this purpose, a study was conducted involving 163 unemployed persons in Vukovar-Srijem County. The key motivators that will make the unemployed aware of the importance of lifelong learning were examined. The results of the research contribute to the quality of individual counseling of unemployed persons, thus increasing the inclusion of the unemployed in educational programs for occupations that are currently lacking in the labor market.

Keywords: lifelong learning, extrinsic and intrinsic motivation, unemployed persons, educational programs

KREATIVNOST U SUVREMENOM KURIKULUMU ZA NASTAVNI PREDMET GLAZBENA KULTURA

Mia Mucić

Osnovna škola Zrinskih Nuštar i Gimnazija Matije Antuna Reljkovića, Vinkovci, Republika Hrvatska
mucic.mia1@gmail.com

Sažetak

Škola u 21. stoljeću teži poticanju i razvoju kreativnosti kod učenika. Unatoč brojnim znanstvenim doprinosima na ovome području, ono je još uvijek nedovoljno istraženo. Kreativnost se očituje u stvaranju nečega novoga, stvaranju novih ideja i rješenja. Suvremeni kurikulum ističe važnost kreativnog djelovanja u nastavnome procesu. Područje glazbe i nastava Glazbene kulture u osnovnoj školi je plodno tlo za poticanje kreativnosti. Primjetno je da su umjetnički predmeti prvi krenuli u smjeru poticanja i razvoja kreativne ličnosti. U ovome radu donosimo kratak pregled teorija kreativnosti, usporedbu različitih strateških dokumenata i kurikuluma, kao i prikaz elemenata kreativnog djelovanja u okvirima hrvatskog i europskih kurikuluma za predmet Glazbena kultura.

Ključne riječi: Glazbena kultura, kreativnost, kurikulum, suvremena škola, učenici, učitelji

CREATIVITY AS A PART OF THE MODERN CURRICULUM IN MUSIC EDUCATION

Abstract

The school in the 21st century strives to encourage and develop creativity in students. Despite numerous scientific contributions in this area, it is still an insufficiently researched topic. Creativity is manifested as creating something new, creating new ideas and solutions. The modern curriculum emphasizes the importance of creative action in the teaching process. The music field and the Music education in primary school is a fertile ground for encouraging creativity. It is noticeable that art subjects have been the first to move in the direction of encouraging and developing a creative personality. This paper has provided a brief overview of creativity theories, a comparison of different strategic documents and curricula, as well as an overview of the elements of creative activity within the Croatian and European Music education curricula.

Keywords: creativity, curriculum, modern school, music, teachers, students

AKTIVNO SJEĆANJE ODRASLIH KAO ČIMBENIK PRIJENOSA TRADICIJSKE IGRE NA SLAVONSKO DIJETE

Krunoslava Duka

Osnovna škola Ladimirevci, Republika Hrvatska

kduka@foozos.hr

Sažetak

Dječja igra predmet je istraživanja brojnih znanstvenih disciplina. Ovisno iz kojeg kuta gledišta se promatra, može donijeti brojna tumačenja o čovjekovu evolucijskom položaju u živom svijetu, može se opisivati njezina uloga u psihomotornom, socijalnom i emocionalnom razvoju. Može se propitivati iz perspektive humanistike, ali se može staviti i u kontekst održivog razvoja. U svom osnovnom shvaćanju aktivnost je to koja se prije svega vezuje uz djetinjstvo. Iako predstavlja slobodnu aktivnost koju karakterizira uživanje i zabava te se može kao takva činiti neozbiljnom, pitanje evolucije igre, ali i ubrzanog nestanka tradicionalnih dječjih igara iz svijeta suvremenog djeteta sve je, samo ne neozbiljno. Rad donosi neke od teorijskih postavki o dječjoj igri, ističe važnost i utjecaj dječje igre na cjelokupni razvoj djeteta. Prikazujući osnovne značajke i elemente igre, ukazuje na važnost igre u razvojnom smislu, a uspoređujući karakteristike tradicijske igre, naglašava i ukazuje na ozbiljnost mogućih posljedica za društvo u slučaju njezina gubitka iz svakodnevnog života suvremenog djeteta. U provedbi je istraživanje kojim se planira doći do broja različitih dječjih igara aktivno prisutnih u sjećanju današnjih roditelja predškolske i osnovnoškolske djece (igara kojih se roditelji bez dodatnih podsjetnika mogu prisjetiti) te utvrditi broj različitih dječjih igara za koje oni procjenjuju kako su ih prenijeli svojoj djeci. Dobiveni će rezultati poslužiti kao smjernica u praćenju prijenosa i promjena dječje igre u okvirima suvremenog djetinjstva. Ukupan broj dobivenih igara usporedit će se s brojem igara pobrojanih u prilogu knjizi „Dijete i igra,, pod nazivom „Ja se srdim na te ili kako su se igrala i kako se igraju djeca Slavonije” koje je autorica Mirjana Duran prikupljala krajem 80-ih i početkom 90-ih godina prošlog stoljeća na području Osijeka, Vinkovaca i još sedam slavonskih sela.

Ključne riječi: aktivno sjećanje, dječja igra, prijenos tradicijske igre, tradicijska igra

ADULTS' ACTIVE MEMORY AS A TRANSMISSION FACTOR OF TRADITIONAL PLAY TO SLAVONIAN CHILD

Abstract

Children's play is a research subject in numerous scientific disciplines. Depending on the aspect of the researcher, it can bring a number of interpretations of the human evolutionary position in the living world, or describe its role in psychomotor, social, and emotional development. It can be questioned from the perspective of the humanities, but it can also be placed in the context of sustainable development. In its basic understanding, it is an activity that is primarily related to childhood. Although it is a free activity characterized by enjoyment and fun and as such may seem frivolous, the question of the evolution of children's play, but also the accelerated disappearance of traditional children's games from the modern child's world is anything but frivolous.

The paper brings some of the theoretical postulations about children's play and emphasizes the importance and impact of children's play on the overall child's development. By presenting the basic features and elements of the children's play, the paper points out the importance of the game in terms of development, and by comparing the traditional play characteristics it emphasizes and points to the seriousness of possible consequences for society in case of its loss from everyday life. There is underway research to find the number of different children's games actively present in the memory of today's preschool and primary school children's parents (games that parents can remember without additional reminders) and to determine the number of different games that they estimate to have passed on to their children. The obtained results will serve as a guideline in monitoring the transmission and changes of children's play within the framework of modern childhood. The total number of gathered games will be compared with the number of games listed in the appendix to the book "Child and play" entitled "I am angry at you or how the children of Slavonia played and how they play" which the author Mirjana Duran collected in the late '80s and the early 90s of the last century in the area of Osijek, Vinkovci and seven other Slavonian villages.

Keywords: active memory, children's play, transmission of traditional game, traditional play

NOVI PRISTUP PROBLEMU KOGNITIVNE PROBOJNOSTI VIDNE PERCEPCIJE

Mateja Marić

Osnovna škola Julija Benešića, Ilok, Republika Hrvatska
mmaric2@ffos.hr

Sažetak

Važno, i još uvijek neriješeno, pitanje u kognitivnoj psihologiji je mogu li kognitivni procesi kao što su pažnja, pamćenje ili mišljenje izravno utjecati na vidnu percepciju i tako mijenjati njezin sadržaj. Prema hipotezi o modularnosti uma percepcija je informacijski zatvoren modul s fiksnom arhitekturom. Percepcija mora biti kognitivno neprobajna kako bi stvorila točnu mentalnu reprezentaciju vanjskog svijeta i time omogućila jedinki uspješno snalaženje u njemu. Suprotno tome, prema modelu prediktivnog kodiranja mozak stalno generira predikcije koje olakšavaju i usmjeravaju procesiranje osjetnih informacija te posljedično mijenjaju ono što vidimo. Firestone i Scholl (2016) su proveli detaljnu analizu metodoloških problema u istraživanjima koja idu u prilog kognitivnoj probajnosti vida te zaključili da se isti efekti mogu objasniti i bez pozivanja na utjecaj kognicije. U skladu s tim, Marić i Domijan (2020) ponudili su alternativno objašnjenje utjecaja pamćenja na percepciju boje na temelju principa teorije adaptivne rezonance. Razvili su neuronsku mrežu za percepciju boje i evaluirali njezino ponašanje u računalnim simulacijama. Njihovi rezultati sugeriraju da ta mreža, iako prediktivni računalni sustav, gotovo nikada nije kognitivno probajna budući da je opremljena računalnim mehanizmima dizajniranim za ograničavanje utjecaja silaznih predikcija na trenutno vidno procesiranje. Rezultati ovog istraživanja upućuju na zaključak da prediktivno kodiranje u vidnoj percepciji ne znači nužno i da predikcije mogu direktno mijenjati vidnu percepciju.

Ključne riječi: eksperimentalna metodologija, kognitivna probajnost vida, kognitivna neuroznanost, teorija adaptivne rezonance, percepcija boja, prediktivno kodiranje

A NEW APPROACH TO THE PROBLEM OF COGNITIVE PENETRABILITY OF VISUAL PERCEPTION

Abstract

An important, and still unresolved, issue in cognitive psychology is whether cognitive processes such as attention, memory, or thinking can directly affect and change the content of visual perception. According to the modularity of mind, hypothesis perception is an informationally encapsulated module with fixed architecture. Perception must be cognitively impenetrable because its task is to create an accurate mental representation of the external environment that will enable individuals to successfully navigate through it. In contrast, the predictive coding model assumes that the brain constantly generates predictions that facilitate and redirect visual information processing and consequently alter what we see. Firestone and Scholl (2016) conducted a detailed analysis of methodological problems in research in favor of cognitive penetrability of vision and concluded that the same effects could be explained without reference to the ascendancy of cognition. Accordingly, Marić and Domijan (2020) offered an alternative account of the memory effect on color perception based on a design principle of adaptive resonance theory (ART). They developed the color ART circuit and evaluated its behavior in computer simulations. Their results suggest that the color ART circuit, as a predictive computational system, is almost never penetrable because it is equipped with computational mechanisms designed to constrain the impact of top-down predictions on ongoing visual processing. The results of this study suggest that predictive coding in visual perception does not necessarily mean that predictions can directly change visual perception.

Keywords: experimental methodology, cognitive penetrability of vision, cognitive neuroscience, adaptive resonance theory, color vision, predictive coding

DIGITALNA TEHNOLOGIJA U TERAPIJI KORISNIKA S JEZIČNIM TEŠKOĆAMA

Martina Galeković

Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica, Republika Hrvatska
galekovicmartina@gmail.com

Sažetak

Digitalna tehnologija prisutna na pametnim telefonima i tabletima omogućuje zabavu i pruža brojne dodatne materijale i sadržaje potrebne u obrazovanju. Mogućnost korištenja računala u odgojne, obrazovne i terapijske svrhe omogućila je djeci i korisnicima s različitim zdravstvenim teškoćama, motoričkim oštećenjima i kroničnim bolestima pristup informacijama, edukaciji, terapijskom radu, praćenju i savjetovanju.

U okviru EU projekata zemlje sastavnice Europske Unije razvijale su programe i aplikacije usmjerene edukaciji. Projekt "Kompetencijska mreža zasnovana na informacijsko-komunikacijskim tehnologijama za inovativne usluge namijenjene osobama sa složenim komunikacijskim potrebama (ICT-AAC)" trajao je od ožujka 2013. do ožujka 2015. u realizaciji sastavnica Sveučilišta u Zagrebu i drugih suradnika: udruga i poduzeća.

Razvijene aplikacije primjenjive su u odgojne, obrazovne i terapijske svrhe u odgoju i obrazovanju kao metoda poučavanja u nastavi i alat u terapiji govorno-jezičnih teškoća i u okviru logopedskog rada. Osim edukacije, prisutne su i aplikacije u komunikacijske svrhe za osobe sa složenim komunikacijskim potrebama. U ovom radu predstavljene su ukratko neke od ICT-AAC aplikacija i njihova primjena u radu s korisnicima kojima su namijenjene.

Ključne riječi: asistivna tehnologija, digitalna tehnologija, edukativne aplikacije, m-učenje, potpomognuta komunikacija

DIGITAL TECHNOLOGY IN THE THERAPY OF USERS WITH LANGUAGE DIFFICULTIES

Abstract

The digital technology present on smartphones and tablets provides entertainment and provides a number of additional materials and content needed in education. The possibility of using computers for educational, therapeutic and therapeutic purposes has enabled children and users with various health difficulties, motor impairments and chronic diseases access to information, education, therapeutic work, monitoring and counseling.

Within the framework of EU projects, the member states of the European Union have developed programs and applications aimed at education. The project " ICT Competence Network for Innovative Services for Persons with Complex Communication Needs" lasted from March 2013 to March 2015 in the implementation of the components of the University of Zagreb and other associates: associations and companies.

The developed applications are applicable for educational, therapeutic and therapeutic purposes in upbringing and education as a method of teaching in teaching and a tool in the therapy of speech and language difficulties and within speech therapy work. In addition to education, there are also applications for communication purposes for people with complex communication needs. This paper briefly presents some of the ICT-AAC applications and their application in working with the users for whom they are intended.

Keywords: assistive technology, digital technology, educational applications, m-learning, assisted communication

ULOGA I VRIJEDNOST ĐAKOVAČKIH VEZOVA U PROMICANJU BEĆARCA KAO NEMATERIJALNOG KULTURNOG DOBRA

Natalija Bošnjaković

Osnovna škola Vođinci, Republika Hrvatska

nponggracic@gmail.com

Sažetak

Bećarac je tradicijski vokalno-instrumentalni napjev poznat na području Slavonije, Baranje i Srijema. 2007. godine Ministarstvo kulture Republike Hrvatske dodjeljuje bećarcu svojstvo kulturnog dobra te ga upisuje u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – listu zaštićenih kulturnih dobara. U studenome 2011. godine uključen je na UNESCO-v popis zaštićene nematerijalne kulturne baštine. Prvi Đakovački vezovi održani su 1967. kao turističko-kulturna manifestacija povodom Međunarodne godine turizma. Od tada se manifestacija održava svake godine krajem lipnja i početkom srpnja. Tijekom održavanja Đakovačkih vezova posjetitelji imaju priliku vidjeti izvorne folklorne plesove Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema, ali i drugih krajeva Hrvatske. U sklopu manifestacije održava se i Međunarodna smotra folklor, čime Đakovački vezovi imaju i međunarodni karakter.

U provedbi je istraživanje kojim se planira dobiti uvid u ulogu i vrijednost Đakovačkih vezova u promicanju bećarca kao nematerijalnog kulturnog dobra. Istraživanje će pokušati odgovoriti na pitanja o zastupljenost bećarca pri predstavljanju izvornih folklornih skupina na svečanim povorkama Đakovačkih vezova od 2012. do 2019. godine te najčešćoj tematici bećarca.

Ključne riječi: bećarac, đakovački vezovi, kulturna baština

ROLE AND VALUE OF ĐAKOVAČKI VEZOVI IN THE PROMOTION OF BEĆARAC AS AN INTANGIBLE CULTURAL GOOD

Abstract

Bećarac is a traditional vocal and instrumental song famous in the eastern regions of Croatia: Slavonia, Baranja, and Sylvania. In 2007, Bećarac was declared intangible Croatian cultural heritage by the Croatian Ministry of Culture, and in November 2011 the UNESCO inscribed the Bećarac in its List of World Cultural Heritage.

The first manifestation of Đakovački vezovi was held in 1967 as a tourist and cultural event marking the International Year of Tourism. Since then, the event has been held annually in late June and early July. During the Đakovački vezovi, visitors have the opportunity to see the original folklore dances of Slavonia, Baranja, and western Sylvania, as well as other parts of Croatia. As part of the event, there is also an International Folklore Festival, which also gives Đakovački vezovi an international character. Therefore, the research is underway to gain insight into the role and value of Đakovački vezovi in promoting Bećarac as intangible cultural property. The research will attempt to answer questions about the prevalence of Bećarac at the Đakovački vezovi folklore groups ceremonial parades from 2012 to 2019 and the most common Bećarac themes.

Keywords: bećarac, Đakovački vezovi, cultural heritage

OČUVANJE NASLJEĐA SREDNJOVJEKOVNOG DUBOVCA KROZ ŠTOVANJE DUBOVAČKE GOSPE

Zoran Komesarović

Osnovna škola "Antun Mihanović", Nova Kapela, Batrina, Republika Hrvatska
zorankomesarovic@gmail.com

Sažetak

U ovom će se radu analizom povijesnih izvora istražiti povijesni kontinuitet naselja uz naglasak na štovanje Dubovačke Gospe. Intervjuiranjem relevantnih osoba razmotrit će se važnost i ukorijenjenost Gospinog polja u svijest stanovnika Bilog Briga i okolnog kraja kao vjersko i baštinsko naslijeđe te njegov potencijal za upis u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Spomen sela Dubovac u Brodsko–posavskoj županiji prvi put se javlja sredinom 13. st. kao bogato imanje i od tada je spominjano u različitim kraljevskim poveljama i u vlasništvu je različitih velikaških obitelji. Spomen sela nestaje u 18. st., no izravno se povezuje s novonastalim obližnjim Bilim Brigom. Osobitu važnost uz Dubovac ima srednjovjekovna crkva Blažene Djevice Marije na današnjem Gospinom polju, koja je jedno vrijeme bila i župno sjedište, no srušena je krajem 18. st. Usprkos tome, Gospino polje je do današnjih dana ostala hodočasničko odredište za mnoge stanovnike okolnih krajeva. Tome snažno pridonosi štovanje Marijinog kipa uz koji se veže nekoliko legendi o njegovoj čudotvornosti i zagonetnim preseljenjem.

Ključne riječi: Bili Brig, Dubovac, Gospino polje, nematerijalna kulturna baština

HERITAGE PRESERVATION OF MEDIEVAL DUBOVAC THROUGH THE WORSHIP OF OUR LADY OF DUBOVAC

Abstract

This paper investigated the historical continuity of the Dubovac settlement through the analysis of historical sources with an emphasis on the worship of Our lady of Dubovac. Interviews with relevant stakeholders have indicated the importance of Our Lady's Field and its rootedness in the consciousness of the inhabitants of Bili Brig and the surrounding area as religious and patrimonial heritage. The potential for its entrance into the Register of Cultural Heritage of the Republic of Croatia has also been considered.

The first mention of the Dubovac village, in the Brod posavina county, appears in the middle of the 13th century as a rich estate and since then it has been mentioned in various royal charters and owned by various noble families. The written mention of the village disappeared in the 18th century, but it is considered directly connected with the newly formed nearby settlement of Bili Brig. The medieval church of the Blessed Virgin Mary on today's Gospino polje, was a parish center but it was demolished in the 18th century. Along with Dubovac, it has particular importance to the local population. Gospino polje remains a pilgrimage destination for a great number of local inhabitants. There are several legends about the statue of Our Lady of Dubovac, its miraculousness, and mysterious relocations, which strongly contribute to its religious value and the presence of pilgrims in the area.

Keywords: Bili Brig, Dubovac, Gospino polje, intangible cultural heritage

SINJSKA ALKA KAO REPREZENTATIVNI PRIMJER ODRŽIVOSTI NEMATERIJALNE KULTURNE BAŠTINE

Igor Nikičić

Osnovna škola "Đuro Pilar", Slavonski Brod, Republika Hrvatska

inikicic@foozos.hr

Sažetak

U radu će se prikazati pregled znanstvenih radova i istraživanja Sinjske alke kao nematerijalne kulturne baštine hrvatskoga naroda te njezin kulturološki i identitetski značaj unutar tradicije hrvatskoga naroda. Budući da je UNESCO još 2010. godine Sinjsku alku uvrstio na popis nematerijalne svjetske baštine u Europi te time i proglasio zaštićenim nematerijalnim kulturnim dobrom, razvidan je rad i zalaganje znanstvene zajednice u suradnji s državnim institucijama za priznavanje i afirmaciju Alke. Kratkim pregledom znanstvenih istraživanja Alke tijekom njene pisane povijesti i same Alke i njezinih fenomenoloških obilježja, rad nudi bolje shvaćanje značaja ove manifestacije, viteške igre i njezinih etnoloških korijena unutar identitetskih obilježja hrvatskoga naroda. Cilj je rada dati doprinos mogućem daljnjem korištenju iskustava i vrijednosti Sinjske alke za daljnja etnološka istraživanja drugih baštinskih nematerijalnih dobara Republike Hrvatske koji mogu doprinijeti razvoju održivog upravljanja tj. održivosti drugih nematerijalnih dobara kulturne baštine Hrvatskog naroda.

Ključne riječi: nematerijalna kulturna baština, Sinjska alka, održivost

SINJSKA ALKA - A REPRESENTATIVE EXAMPLE OF SUSTAINABILITY OF INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE

Abstract

The paper presents an overview of scientific papers and research of Sinjska Alka as an intangible cultural heritage of the Croatian people as well as its cultural and identity significance within the tradition of the Croatian people. Since UNESCO included Sinjska Alka in the list of intangible world heritage in Europe in 2010 and thus declared it a protected intangible cultural property, the work and commitment of the scientific community in cooperation with state institutions for the recognition and affirmation of Alka is evident. Through a brief overview of the historical development of the city of Sinj, socio-political influences on the wider geographical area of the Cetina Valley, and the Alka itself, the paper offers a better understanding of the significance of this event, chivalry, and its ethnological roots within the identity of the Croatian people. The aim of this paper is to contribute to the possible further use of experiences and values of Sinjska Alka for further ethnological research of other heritage intangible assets of the Republic of Croatia. Finally, it can contribute to the development of sustainable management, i.e. sustainability of other intangible cultural heritage of the Croatian people.

Keywords: intangible cultural heritage, Sinjska alka, sustainability

GLAZBENI ŽIVOT OSIJEKA U XIX STOLJEĆU

doc. art. Mladen Tutavac

Akademija za umjetnost i kulturu, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
mtutavac1@gmail.com

Sažetak

Glazbeni život Osijeka u 19. stoljeću, pored izgradnje zgrade kazališta (današnji HNK) te osnivanja brojnih amaterskih pjevačkih i tamburaških zborova (pr. HPD "Lipa" i "Zrinski"), najsnažnije su obilježile tri glazbena velikana tog perioda:

Pajo Kolarić – rođen u Osijeku 1821. godine, utemeljitelj je prvog tamburaškog društva u Republici Hrvatskoj (1847.) te gradski zastupnik koji je svojim gorljivim domoljubljem te vrlo sonornim glasom uvijek branio hrvatske interese u vremenima kada to nije bilo nimalo lako. Skladatelj poznate popijevke "Miruj, miruj srce moje" postavio je temelje tamburaškoj glazbi u Republici Hrvatskoj, a grad Osijek ustoličio kao njeno središte.

Franjo Kuhač – utemeljitelj hrvatske etnomuzikologije, glazbene historiografije, publicistike i kritike, muzikolog, teoretičar i skladatelj rođen je 1834. u Osijeku. Njegova glavna preokupacija bila je skupljanje izvornih napjeva južnoslavenskih naroda. U tom smislu utemeljio je i društvo za njegovanje slavenske glazbe, a 1878. izdao u Zagrebu zbornik "Južno-slovenske narodne popievke" s oko 1600 izvornih napjeva južnih Slavena (od ukupno 2000 koje su objavljene) koje je sam harmonizirao te priredio za njih klavirsku pratnju. Dokazao je čak da su Haydn i Beethoven napisali teme nekih od svojih najznačajnijih simfonija pod jakim utjecajem izvornih hrvatskih narodnih napjeva. Veliki domoljub, stvorio je i povijesni prikaz narodnih instrumenata te studiju o osobinama narodne glazbe, posebno hrvatske. Uz brojne muzikološke rasprave te radove vezane uz teoriju glazbe, značajna je i njegova monografija o Vatroslavu Lisinskom. Objavio je i stotinjak vlastitih skladbi.

Franjo Krežma – violinski virtuoz svjetskog glasa rođen 1862. u Osijeku. Sa četiri godine počinje učiti violinu te vrlo rano biva primijećen njegov ogroman glazbeni talent. "Čudo od djeteta" u dobi od samo osam godina održao je u Sisku svoj prvi samostalni koncert. S devet godina upisuje se na Bečki glazbeni konzervatorij usprkos dobnoj granici od minimalno navršenih deset godina. Završio studij u dobi od trinaest kao najmlađi diplomant do tada. Iste godine započinje svoju briljantnu koncertnu karijeru gdje su njegovi koncerti neizostavno popraćeni ovacijama te nepodijeljenim hvalospjevima. Svirao je čak i uz klavirsku pratnju Franza Liszta, a Giuseppe Verdi je za njega rekao da je nasljednik Paganinija. U 17-oj godini, u Berlinu, stupa na mjesto koncertmajstora orkestra Bilsa, orkestra iz kojeg je nastala današnja Berlinska filharmonija. Nažalost, kao što to nerijetko biva, netko tko sazrije prerano te još za vrijeme svoje mladosti prođe jedan toliko intenzivan životni put, prerano i ode. Umro je u Frankfurtu u dobi od samo devetnaest godina. Za svog kratkog života ostavio je i niz skladateljskih radova.

Ključne riječi: 19. stoljeće, glazba, Osijek, Kolarić, Krežma, Kuhač

MUSIC LIFE OF THE 19TH CENTURY OSIJEK

Abstract

In addition to the construction of theater buildings (today's HNK) and the founding of numerous amateur choirs and tamburica choirs (eg HPD "Lipa" and "Zrinski"), the musical life of the 19th century Osijek was most strongly marked by three great musicians of that period:

Pajo Kolarić is born in Osijek in 1821, is the founder of the first tamburica society in Republic of Croatia (1847) and a city representative who, with his ardent patriotism and very sonorous voice, always defended Croatian interests in times when it was not easy. The composer of the famous song "Miruj, miruj srce moje" (Be still my heart) set the ground for tamburica music in Republic of Croatia and established the city of Osijek as its center.

Franjo Kuhač is the founder of Croatian ethnomusicology, music historiography, journalism and criticism, musicologist, theorist and composer was born in 1834 in Osijek. His main preoccupation was collecting the original tunes of the South Slavic peoples. In this sense, he founded a society for the nurture of Slavic music and in 1878 published in Zagreb a collection of "Južno-slovjenske narodne popievke" (South Slavic folk songs) with about 1600 original songs of the South Slavs (there is a total of 2000 published), which he harmonized and prepared them to be accompanied by piano. He even proved that Haydn and Beethoven wrote the themes of some of their most significant symphonies under the strong influence of original Croatian folk songs. A great patriot, he also created a historical overview of folk instruments and a study of the characteristics of folk music, especially Croatian. In addition to numerous musicological discussions and works related to music theory, his monograph on Vatroslav Lisinski is also significant. He has also published about a hundred of his own compositions.

Franjo Krežma is a world-renowned violin virtuoso born in 1862 in Osijek. He started learning the violin at the age of 4 and his enormous musical talent was noticed very early on. "Child Prodigy" at the age of only 8 held his first solo concert in Sisak. At the age of 9, he enrolled in the Vienna Conservatory of Music, despite 10 being the minimum age required. He completed his studies at the age of 13 as the youngest graduate to date. In the same year, he began his brilliant concert career, where his concerts were inevitably accompanied by applause and praise. He even played with the piano accompaniment of Franz Liszt, and Giuseppe Verdi said of him that he was Paganini's successor. At the age of 17, in Berlin, he became the concertmaster of the Bilsse Orchestra, the orchestra from which today's Berlin Philharmonic originated. Unfortunately, as is often the case, someone who matures too early and goes through such an intense life path during his youth, leaves too soon. He died in Frankfurt at the age of 19. During his short life he also left a number of compositional pieces.

Keywords: 19th century, music, Osijek, Kolarić, Krežma, Kuhač